

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Організація та методика аудиту оподаткування суб`єкта господарювання»

Студентки 2 курсу, 4м групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий аналіз та аудит»

Дітківська Тетяна Вікторівна

Науковий керівник:

канд. екон. наук

Нежива Марія Олександрівна

Гарант освітньої програми:

д-р. екон. наук, доцент

Назарова Каріна Олександрівна

Київ 2019

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна характеристика системи оподаткування суб'єкта господарювання

1.2. Загальні положення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1. Особливості облікового відображення операцій розрахунків за податками суб'єкта господарювання

2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ДП «Ружин-молоко»

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

3.1. Організація і методика аудиту оподаткування на ДП «Ружин-молоко»

3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту оподаткування на ДП «Ружин-молоко» в умовах використання інформаційних технологій

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання та обробка інформації	15.02.2019	15.02.2019
2	Написання 1 розділу	25.06.2019	25.06.2019
3	Написання 2 розділу	06.09.2019	06.09.2019
4	Написання 3 розділу	23.10.2019	23.10.2019
5	Підготовка вступу і висновків	25.10.2019	25.10.2019
6	Оформлення та представлення роботи на кафедрі	01.11.2019	01.11.2019
7	Підготовка доповіді	04.11.2019	04.11.2019
8	Попередній захист	12.11.2019	12.11.2019

7. Дата видачі завдання «12» жовтня 2018 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи(проекту)

Нежива М.О.

(підпис)

9. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми)

Назарова К.О.

(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент

Дітківська Т.В.

(підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Випускна кваліфікаційна робота Дітківської Тетяни Вікторівни на тему «Організація і методика аудиту оподаткування суб'єкта господарювання» виконана на високому науковому рівні.

Тема роботи є актуальною, а отримані результати містять положення наукової новизну та носять практичну значимість. В роботі досліджується необхідність впровадження аудиту оподаткування суб'єкта господарювання, а також розглянуто недоліки та надано пропозиції щодо удосконалення організації та методики аудиту оподаткування суб'єкта господарювання.

Недоліків та зауважень щодо змістової частини та оформлення випускної кваліфікаційної роботи Дітківської Т. В. на тему «Організація і методика аудиту оподаткування суб'єкта господарювання» невиявлено.

Випускна кваліфікаційна робота Дітківської Тетяни Вікторівни на тему «Організація і методика аудиту оподаткування суб'єкта господарювання» відповідає вимогам до кваліфікаційного рівня робіт відповідного характеру, заслуговує відмінної оцінки і рекомендується до захисту, а її автор Дітківська Т. В. заслуговує присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист

(ПБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна кваліфікаційна робота студента

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

Назарова К.О.

(підпис)

Завідувач кафедри

Назарова К.О.

(підпис)

« _____ » 20__ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ`ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	8
1.1. Економічна характеристика системи оподаткування суб`єкта господарювання.....	8
1.2. Загальні положення аудиту оподаткування суб`єкта господарювання.....	13
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ`ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	20
2.1. Особливості облікового відображення операцій розрахунків за податками суб`єкта господарювання.....	20
2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ДП «Ружин-молоко».....	27
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ`ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	34
3.1. Організація і методика аудиту оподаткування на ДП «Ружин- молоко».....	34
3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту оподаткування на ДП «Ружин-молоко» в умовах використання інформаційних технологій.....	43
Висновки до розділу 3	49
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Впровадження в економіку України ринкових відносин, її інтеграція у світовий економічний простір, вплив проявів глобальної економічної кризи, недостатня наповнюваність державного бюджету спричинили суттєві зміни у бухгалтерському та податковому обліку, системі оподаткування, а також в аудиті (прийняття національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, поступовий перехід певних груп суб'єктів господарювання до обов'язкового застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності, запровадження Міжнародних стандартів аудиту та затвердження як національних, набрання чинності Податковим кодексом України). Реформування податкової системи України, часто суперечливе нормативне регулювання, нові аспекти податкових розрахунків і відображення їх в обліку та звітності значною мірою вплинули на методику та організацію аудиту взагалі та аудиту оподаткування суб'єкта господарювання зокрема, його види і роль у контексті загальної системи податкового контролю та податкового адміністрування, значення для клієнтів.

Упродовж останніх років можна відзначити наступні тенденції у податковій сфері: посилення ролі непрямого оподаткування (у 2018 р. податкові надходження до Зведеного бюджету України зросли на 38,1 %, а непрямі податки зросли на 47,2 %); ставки оподаткування в Україні є одними з найнижчих в ЄС, а отже найбільш конкурентоспроможними. Вітчизняні ставки податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств складає 18 %; зниження навантаження на фонд оплати праці надає певні ознаки детінізації економіки; активне впровадження найкращого європейського досвіду у податковій сфері. Потребують комплексного розв'язання виклики податкової сфери: податкова система в Україні складна в адмініструванні; низький рівень довіри до фіскальних органів (довіряють лише 17 % громадян); агресивне податкове планування стало поширеною практикою в Україні у загрозливих для її бюджетно-податкової безпеки

масштабах; поширення популістичних заяв як наслідок низького рівня фінансово-економічної грамотності та податкової культури в суспільстві. Станом на кінець 2018 року Україна посіла 43-тє місце за легкістю сплати податків із 190 країн, незважаючи на те, що на цей час податкова система країни одна з найскладніших. Згідно з даними рейтингу Doing Business загальне податкове навантаження в Україні становить 37,8 %, в Європейському Союзі – 40,5%, тоді як загальний світовий показник – 39,6 %. Позитивний тренд Україна показує щодо кількості податкових платежів за один рік – п'ять при середньому показнику в світі – 24, в ЄС –12. У той самий час на підготовку та подання податкової звітності в Україні в середньому витрачається 327,5 годин за 1 рік, тоді як в ЄС цей показник – 161 година, а загальний світовий – 240 годин.

Підтримка податкової безпеки суб`єкта господарювання є невід`ємною в процесі здійснення його життєдіяльності, що неупереджено зумовлює потребу в її аналізі та плануванні, враховуючи важкі умови національного економіко-правового середовища підприємницької діяльності. Аудит оподаткування стає необхідним, по-перше, для усунення невизначеностей у застосуванні податкового законодавства, по-друге, для попередження можливості виникнення пов`язаних з цією невизначеністю кризових ситуацій, і, по-третє, оперативного усунення будь-яких відхилень або порушень у діяльності суб`єкта господарювання.

Актуальність даної теми обумовлюється тим, що питання організації та методики аудиту оподаткування суб`єкта господарювання є досить актуальними, досліджуються як науковцями, так і практикуючими бухгалтерами, контролерами, аудиторами й менеджерами.

Різні аспекти проблеми розвитку методики та організації аудиту оподаткування суб`єктів господарювання висвітлені в працях учених: Безруких П.С., Білуха М.Т., Воїнова Т.С., Геєць В.М., Дерій В.А., Завгородній В.П., Козоріз М.А., Крупка М.І., Кульчицька Н.Є., Лега О.В., Мних Є.В., Назарова К.О., Никонович М.О., Островський О.М.,

Пушкар М.С., Яковець Т.А. та інші. Вивчення праць вказаних науковців дозволяє ґрунтовно підійти до дослідження сутності поставленого наукового завдання, а також виявити питання, що залишаються невирішеними.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методологічних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації і методики аудиту оподаткування суб'єкта господарювання в сучасних умовах, впровадження міжнародного досвіду та широкого застосування інформаційних технологій.

Для досягнення мети в роботі поставлені наступні *завдання*:

- дослідити економічну характеристику системи оподаткування суб'єкта господарювання;
- поглибити та узагальнити особливості методики проведення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання;
- проаналізувати особливості облікового відображення операцій з розрахунків за податками суб'єкта господарювання;
- оцінити стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на Дочірньому підприємстві «Ружин-молоко»;
- описати організацію і розробити методику аудиту оподаткування суб'єкта господарювання Дочірнє підприємство «Ружин-молоко»;
- вдосконалити організацію та методику аудиту оподаткування на Дочірньому підприємстві «Ружин-молоко» в умовах використання інформаційних технологій.

Щоб досягнути поставленої мети, в процесі написання роботи важливим значенням є опрацювання нормативно-правової бази, навчально-методичної літератури. Основними *джерелами* інформації про систему оподаткування суб'єкта господарювання є: закони України, а також інші нормативні акти, періодичні видання з науково-дослідними роботами аналітиків і практиків, підручні матеріали, а також первинні документи суб'єкта господарювання. Перелік опрацьованої літератури наводиться в списку використаних джерел.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методологічних та практичних питань, пов'язаних з аудитом оподаткування суб'єкта господарювання.

Об'єкт дослідження – процес аудиту оподаткування на Дочірньому підприємстві «Ружин-молоко».

Методи дослідження. При дослідженні теоретико-методичну базу склали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, що ґрунтуються на діалектичному підході до розгляду економічних процесів. Для вирішення поставлених задач використовувалися: методи аналізу і синтезу – для дослідження економічної сутності системи оподаткування суб'єкта господарювання; системного підходу – для визначення методологічних засад формування системи управління суб'єкта господарювання; економіко-логічні методи: методи загального аналізу (розрахунок абсолютних величин, графічний метод, метод порівняння, метод групування, метод деталізації), табличний метод, метод індукції і дедукції та ін.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень та розробці практичних рекомендацій з удосконалення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. На основі одержаних наукових результатів у випускній кваліфікаційній роботі:

удосконалено:

– теоретико-методичні засади аудиту оподаткування суб'єкта господарювання на основі розробки імперативів аудиту оподаткування суб'єкта господарювання та охоплює комплекс аудиторських послуг, виконання яких регламентується Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, спрямованих на підвищення ефективності процесу оподаткування, що дає змогу оцінити ефективність системи оподаткування відповідно до потреб власників суб'єкта господарювання;

набули подальшого розвитку:

– організаційно-методичне забезпечення аудиту шляхом виокремлення комплексу робіт, що виконуються аудитором та у своїй сукупності спрямовані на підвищення надійності аудиторських процедур як основи доказової бази аудиту оподаткування, що забезпечить оптимізацію роботи суб'єкта господарювання.

Практична значимість дослідження полягає у впровадженні результатів аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. Пропозиції та рекомендації впроваджено у практичну діяльність Дочірнього підприємства «Ружин-молоко» (довідка № 142 від 17.10.2019).

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні положення розглянуто та обговорено на студентській науково-практичній конференції «Наукові дослідження студентської молоді» (08-09 квітня 2019). Тема доповіді: «Аудит оподаткування суб'єкта господарювання в забезпеченні сталого розвитку держави».

Публікації. Результати дослідження опубліковано в збірнику наукових статей «Аналітичні та аудиторські імперативи діяльності підприємств» на тему «Транспарентні тенденції аудиту оподаткування суб'єкта господарювання» (2019).

Для зручності використання матеріалів, що містяться в даній роботі, виділено основні положення та визначення. З метою поглиблення засвоєння відповідної теми використані таблиці, рисунки, формули.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна характеристика системи оподаткування суб'єкта господарювання як об'єкта аудиту

Формування ринкової системи господарювання в Україні пов'язане із зростанням підприємницької активності в усіх сферах економіки. Підприємництво, без сумніву, відіграє визначальну роль у становленні та розвитку ринкової економіки України. Одним із перспективних напрямів створення конкурентного ринкового середовища є стимулювання розвитку підприємництва через податкові інструменти. Світовий досвід та практика реалізації податкової політики свідчить про результативність застосування податкових інструментів для стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Побудова ефективної системи оподаткування суб'єктів господарювання є однією з головних умов ефективного функціонування економіки і фінансів країни, оскільки через податки держава здійснює перерозподіл валового внутрішнього продукту і формує централізовані та децентралізовані фонди, що впливає не тільки на можливості держави виконувати свої функції, але й на економічний стан економічних агентів. Тому, формуючи податкову систему, держава повинна враховувати світовий досвід її побудови на загальноприйнятих принципах. Оскільки створення податкової системи без їх урахування здатне породжувати суперечності, що негативно впливають як на фінансовий стан держави, так і окремого індивідуума [45, с. 10-20].

Оподаткування має фундаментальне значення для сталого розвитку, так як підтримує основні функції ефективної держави і визначає контекст економічного зростання. Розвиток економіки тісно пов'язаний із реалізацією політики оподаткування, а рівень податкового навантаження вважається

найважливішим показником якості податкової політики. Неабияке значення має також структура податкової системи: набір використовуваних податкових інструментів, співвідношення ставок і форми податкового адміністрування, які безпосередньо впливають на оподаткування суб'єктів малого та середнього бізнесу.

Система оподаткування суб'єкта господарювання є сукупністю податків і зборів (обов'язкових платежів), що стягуються в порядку, який встановлений відповідними законами держави до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів. Чинна система оподаткування України впливає на фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання по двох основних напрямках:

- на результат діяльності суб'єктів господарювання через включення податків у собівартість продукції, що впливає на розмір прибутку і є ціноутворюючим елементом, а також до ціни реалізації продукції (робіт, послуг), що може призвести до зменшення виручки від реалізації, накопичення залишків продукції, скорочення обсягів виробництва, втрати окремих ринків збуту, відмови від деяких напрямків господарювання або взагалі банкрутства;
- на фінансовий стан суб'єкта господарювання через іммобілізацію обігових коштів.

Елементами системи оподаткування суб'єкта господарювання, через які здійснюється вплив податків на фінансово-господарську діяльність є: об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки податку, джерело сплати податку, строки сплати податку, податкові пільги, штрафні санкції за порушення податкового законодавства [65, с. 268-271].

Податки і збори суб'єкта господарювання – це платежі, які спрямовуються виключно до бюджету і державних цільових фондів, що здійснюються платниками на умовах, визначених законодавчими актами [59]. Виходячи з проведеного аналізу праць вчених [3, 6, 9, 12-14, 16-19, 23-26, 28, 31, 33-36, 39, 40, 53-58, 62] варто визначити податок як встановлений

законодавством у твердо фіксованій ставці обов'язковий, індивідуально-безвідплатний, безеквівалентний, нецільовий грошовий платіж, що справляється з юридичних і фізичних осіб в односторонньому порядку, у формі забезпеченого державним примусом законного відчуження належних їм на праві власності, господарського відання або оперативного управління коштів, із метою фінансування завдань та функцій держави та органів місцевого самоврядування, який сплачується в бюджети відповідних рівнів у терміни, визначені нормативно-правовим актом.

Згідно зі ст. 8 Податкового кодексу України [49] до видів обов'язкових податків і зборів належать: загальнодержавні податки та збори (податок на прибуток, податок доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито) та місцеві податки та збори (податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір).

В умовах становлення сучасних ринкових відносин податки в економіці України перетворилися на одну з найсуттєвіших статей витрат суб'єкта господарювання, що не може не відобразитися на рівні їх підприємницької та інвестиційної діяльності. Саме тому постає потреба в аудиті. Аудит оподаткування слугує зниженню підприємницького та податкового ризиків, уникненню помилок, пов'язаних з податковими розрахунками, оптимізації оподаткування, забезпеченню впевненості користувачів у достовірності податкової звітності. Саме тому аудит оподаткування останнім часом став однією з аудиторських послуг, яка користується великим попитом у замовників, що таким чином прагнуть убезпечити себе від значних фінансових втрат та банкрутства.

Аудит оподаткування відіграє важливу роль у адмініструванні податкових законів у всіх країнах. На додаток до своєї основної ролі виявлення та стримування невідповідності, податкові аудитори часто зобов'язані інтерпретувати складні закони, проводити інтенсивні перевірки реєстрів і записів платників податків. Аудит оподаткування суб'єкта

господарювання є перевіркою того, чи податкова особа правильно оцінила та повідомила про свої податкові зобов'язання та виконала інші зобов'язання. Аудит оподаткування є більш деталізованим та обширнішим, ніж перевірки контролюючих органів, такі як інспектування та ревізія, оскільки аудит оподаткування покликаний, в першу чергу, попередити будь-які невідповідності та вчасно їх усунути. Як правило, аудит оподаткування розглядає питання, які вважаються найбільш важливими для досягнення точної оцінки податкового зобов'язання платника податків. Аудиторські перевірки можуть відрізнятися за обсягом та рівнем інтенсивності, до якого вони здійснюються. З цієї причини різні термінології розвивалися для опису різних видів аудиторської діяльності [56]:

- суцільний аудит оподаткування – обсяг суцільного аудиту є всеохоплюючим. Як правило, це тягне за собою всебічну перевірку всієї інформації, що стосується розрахунку податкового зобов'язання платника податків за певний період. Метою є визначення правильного податкового зобов'язання по податковій декларації в цілому. У деяких країнах суцільний аудит проводиться як частина випадкових програм аудиту, які використовуються для збору даних про масштаби, характер і особливості ризиків податкового дотримання, для цілей дослідження відповідності та розробки комп'ютерного аудиту формул вибору;
- частковий аудит оподаткування – частковий аудит обмежується конкретними питаннями щодо податкової декларації та/або окремої податкової схеми, що застосовується платником податків. Мета полягає в тому, щоб вивчити ключові потенційні зони ризику невідповідності. Ці аудити споживають відносно менше ресурсів, ніж повні аудиторські перевірки;
- податкове консультування – полягає в наданні клієнтам послуг у вигляді консультацій у системі оподаткування, куди при бажанні включено виконання всіх, що сприяють цьому робіт, наприклад,

ведення бухгалтерського обліку та податкової документації, складання необхідних декларацій. В Податковому кодексі України [49] під податковим консультуванням розуміється допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акту з питань адміністрування нарахування та сплати податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган. Зазначене визначення першочергово зосереджено на нормативних принципах та звуження кола податкових консультантів, проте часто у податковій практиці спостерігаються обставини що потребують ситуативного підходу або звернення до інших фахівців (аудиторів, аудиторських фірм).

На нашу думку, податкове консультування, це напрям, який потребує більшої уваги не тільки аудиторів та аудиторських фірм, а й контролюючих органів, як першоджерела отримання інформації суб`єктами господарювання.

Аудит може зосереджуватися на одному фінансовому році або на звітному періоді, або бути розширений на кілька фінансових періодів. Аудит може зосереджуватися на конкретних частинах діяльності платника податків (таких як продаж, товар на складі), конкретні інциденти або операції або діяльність (наприклад, такі, що здійснюються у філії чи дочірніх підприємствах), або конкретні податкові зобов`язання. Аудит може відрізнятися за рівнем деталізації. Іноді справи платників податків розглядаються детально і в інших ситуаціях, за умови, що рівень ризику сприймається просто поверхнево.

Таким чином, аудит оподаткування суб`єкта господарювання включає контроль за дисципліною у сфері оподаткування, що припускає широкий підхід до змісту аудиту оподаткування; характеризується чіткою цілеспрямованістю; пов`язаний з матеріальними ресурсами; відображає відносини центральної та місцевої влади та має чітко виражений імперативний характер.

1.2. Загальні положення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

В умовах відкритої економіки відбуваються радикальні зміни в системі обліку та аудиту з метою одержання достовірної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Тому наукове дослідження окремих напрямів реформування системи обліку та аудиту є одним із найважливіших завдань науки і практики на сучасному етапі економічного розвитку держави.

Підтримка податкової безпеки є невід'ємною в процесі здійснення життєдіяльності кожного суб'єкта господарювання, що неупереджено зумовлює потребу в її аналізі та плануванні, враховуючи важкі умови національного економіко-правового середовища підприємницької діяльності. Побудова системи фінансово-економічної безпеки підприємства сприяє стабільному функціонуванню і призводить до зростання економічного потенціалу [30].

Умовами забезпечення економічної безпеки підприємства є легітимність усіх видів його діяльності, використання системного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства та відповідне ресурсне забезпечення. Економічна безпека підприємства трактується в широкому розумінні як корпоративна система функціонування підприємства, за умови якої відбувається найбільш ефективно використання корпоративних ресурсів (земля, кадровий потенціал, інтелектуальна власність, інформація, капітал тощо), і водночас знижуються наявні та потенційні загрози, в результаті чого досягається максимально позитивний ефект від роботи підприємства [37].

Воїнова Т.С. [11] вважає, що аудит оподаткування є сукупністю прийомів, способів та процедур, які використовуються фахівцями державних контролюючих органів у сфері оподаткування для встановлення відповідності показників податкових декларацій та розрахунків реальним фактам фінансово-господарської діяльності й надання суспільству впевненості щодо дотримання платниками податків норм чинного

законодавства. Мних Є.В. [15] стверджує, що аудит оподаткування можна розглядати як напрям практичної аудиторської діяльності, або як синонім до аудиту податкових розрахунків і податкової звітності. Анфіногентова Н.Й. [2] висуває таке визначення: аудит оподаткування – це комплекс заходів з планування, організації, проведення та аналізу перевірок податкової звітності суб'єктів господарювання, консультативної роботи та роз'яснювальної роботи з метою упередження платниками податків порушення податкового законодавства. Спираючись на наведені вище твердження та думки вчених [20, 44, 60, 64], можна констатувати, що аудит оподаткування суб'єкта господарювання є системою заходів, що вживаються контролюючими органами (до яких можна віднести і незалежні аудиторські фірми) з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

Існує також думка, яка ототожнює поняття аудиту оподаткування та податкового контролю. Тому, існує потреба у дослідженні спільних та відмінних рис аудиту оподаткування та податкового контролю (табл. 1.1).

У процесі проведення аудиту оподаткування, компанія-аудитор намагається вирішити всі питання, пов'язані з оптимізацією і плануванням оподаткування, і вирішити їх саме з дотриманням інтересів замовника. При цьому, аудит оподаткування передбачає здійснення ретельного контролю щодо грамотності та обґрунтованого розрахунку і виплат податків і різноманітних зборів, правильного використання пільг компанії по оподаткуванню, точного відображення у податковій звітності різних операцій (які нерідко не прописуються в законодавстві). Крім цього, в процесі аудиту оподаткування проводиться ретельна перевірка відповідності складених податкових декларацій з чинним податковим законодавством. Аудитор (за свого професійного судження) оцінює те, що є істотним виходячи з того, які фактори здатні призвести до суттєвого викривлення бухгалтерської звітності.

Інші фактори господарської діяльності, неправильне відображення яких в бухгалтерському обліку не приводить до суттєвого спотворення бухгалтерської звітності, не підлягають обов'язковій перевірці в рамках проведення аудиту. Так чинять у разі проведення загального аудиту. З податковим аудитом справи йдуть набагато складніше. Суцільна перевірка при проведенні податкового аудиту вимагає створення групи, що складається з компетентних фахівців та значного часу для роботи [30].

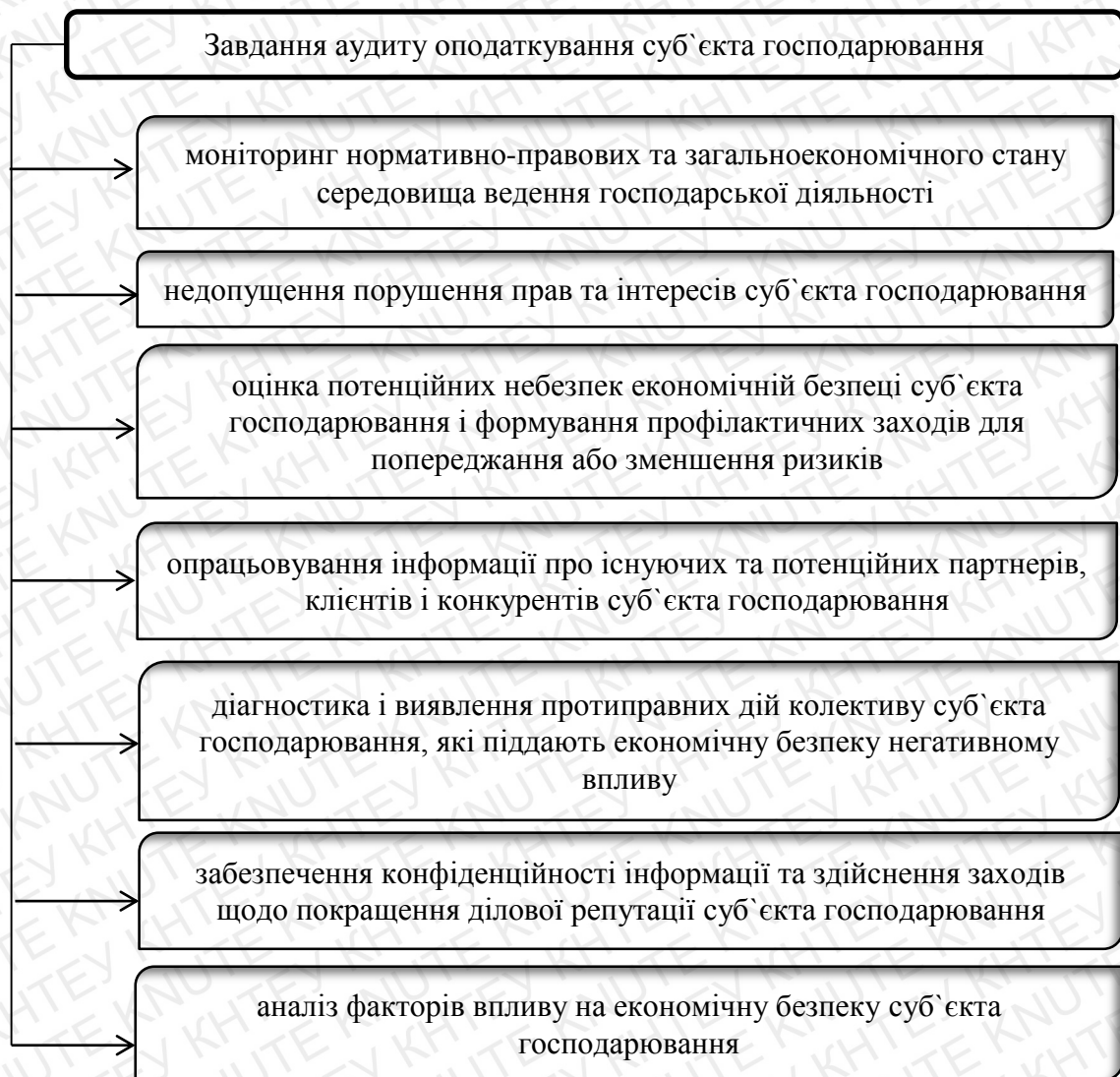
Таблиця 1.1

Спільні та відмінні риси аудиту оподаткування та податкового контролю

Риса	Аудит оподаткування	Податковий контроль
Спільні риси	<p>Мета – підтвердження того, що податкова звітність достовірна, а діяльність відповідає вимогам чинного законодавства;</p> <p>Завдання – встановлення достовірності нарахування та сплати податкових платежів та відповідності нормам податкового законодавства.</p> <p>Предмет – документи обліку та звітності, декларації та розрахунки по сплаті податків та зборів, інші документи фінансово-господарської діяльності, активи суб'єкта господарювання та його технологічні процеси;</p> <p>Об'єкти – платники податків, зборів (обов'язкових платежів).</p>	
Відмінні риси	проведення аудиту податкової звітності здійснюють професійні сертифіковані аудитори	податковий контроль здійснюють посадові особи контролюючих органів
	за результатами аудиту – звіт незалежного аудитора	за результатами податкового контролю складається акт або довідка
	знижує податкові ризики й потенційні санкції за порушення податкового законодавства	санкції за порушення податкового законодавства
	результатами незалежного податкового аудиту користуються власники	результатами податкового контролю користуються платники податків та контролюючі органи
діяльність незалежних аудиторів є підприємницькою діяльністю	діяльність державних контролюючих органів не є підприємницькою діяльністю	

Джерело: розроблено автором

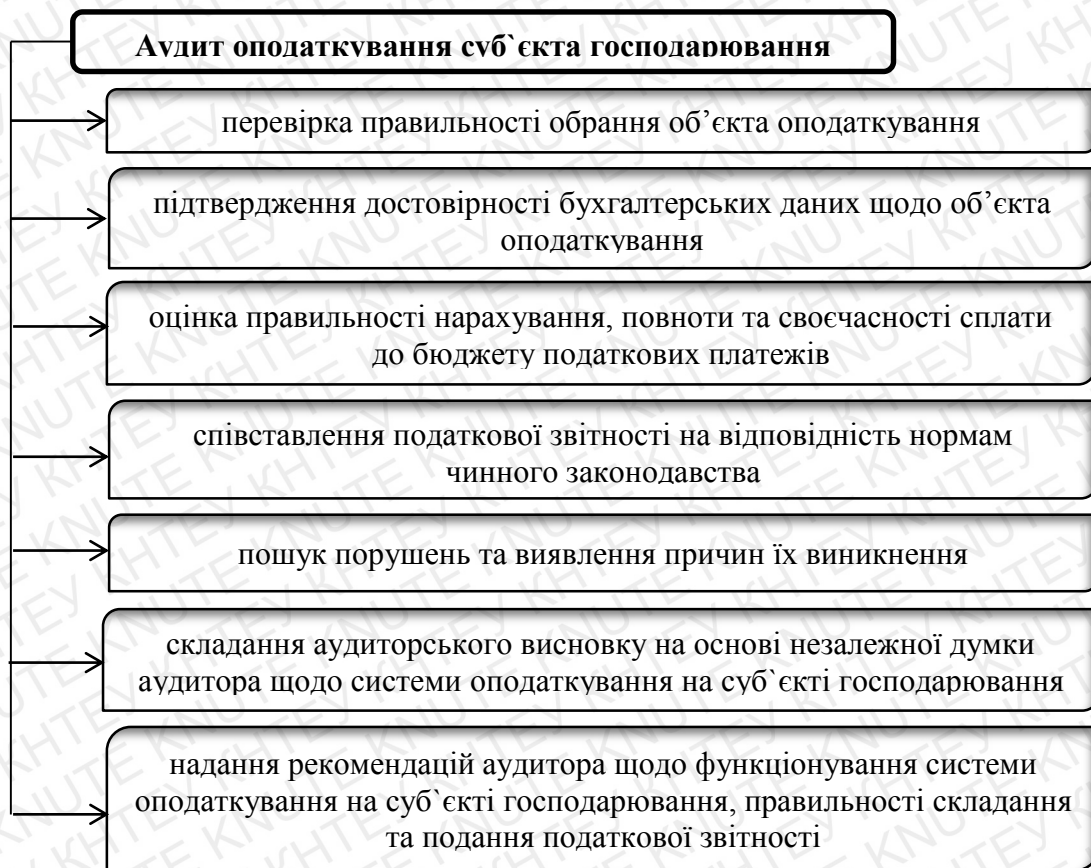
Система завдань, які поставлені перед аудитором в процесі проведення аудиту оподаткування відображена на рис.1.1 та запропоновано алгоритм проведення аудиту оподаткування (рис. 1.2). Наведений алгоритм оптимізує податковий аудит та забезпечить ефективне його проведення в розрізі податків та платежів.

Рис. 1.1. *Схема завдань аудиту оподаткування суб'єкта господарювання*

Джерело: розроблено автором

Аудитор проводить аудит оподаткування суб'єкта господарювання відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА) [68], несе відповідальність за отримання достатньої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилки. Через властиві обмеження аудиту існує неминучий ризик того, що деякі суттєві викривлення фінансової звітності можна не виявити навіть у тому разі, якщо аудит належно спланований і виконується відповідно до МСА [56, с. 97].

Рис. 1.2. Алгоритм здійснення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено автором

При виконанні завдання з аудиту оподаткування суб'єкта господарювання аудитори повинні, по-перше, обов'язково здійснювати окремі процедури, які стосуються статей щодо дебіторської заборгованості та поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом, по-друге, обов'язковому розгляду підлягає податкове законодавство в цілому як таке, що має суттєвий вплив на показники фінансової звітності відповідно до вимог МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності», по-третє, розрахунки з бюджетом та державними цільовими фондами є тими сферами, в яких ризик виникнення помилок та шахрайства є доволі високим, що вимагає ретельного дотримання вимог МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності» (додаток А) [46, с. 97].

Існують також проблеми в методиці аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що не розроблено методіку його проведення в розрізі конкретних видів економічної діяльності; відсутні розробки з попереднього аналізу звітності, необхідні для ефективної організації аудиту оподаткування; не проводяться наукові дослідження з визначення сутності та оцінки аудиторського ризику при проведенні податкового аудиту. Аудит оподаткування, в свою чергу, містить не тільки типові аудиторські процедури, але і специфічні процедури із збору та оцінки інформації для проведення якісного аудиту податків.

Підсумовуючи усе вищенаведене, слід відмітити, що на сучасному етапі розвитку аудиторських послуг із оподаткування у суб'єктів господарювання є необхідність в конкретизації методики проведення аудиту оподаткування: розроблення внутрішніх стандартів, якими повинні користуватися аудитори при проведенні робіт; врегулювання ряду суттєвих питань, котрі визначають технологію аудиту оподаткування; встановлення чітких рамок податкової складової аудиту; розробка методичних основ з організації і проведення аудиту оподаткування, які стосуватимуться не лише контролюючих органів, а й аудиторських фірм; визначення місця аудиту оподаткування в системі загального контролю, виділення його як розділу науки та визначення предмету та методу [47].

Таким чином, аналіз нормативно-правової бази та літературних джерел підтверджує, що аудит оподаткування суб'єкта господарювання забезпечує зростання рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання і запропонований алгоритм дозволить удосконалити аудит у розрізі об'єктів оподаткування та посприє підвищенню його результативності.

Висновки до розділу 1

Податок як встановлений законодавством у твердо фіксованій ставці обов'язковий, індивідуально-безвідплатний, безеквівалентний, нецільовий грошовий платіж, що справляється з юридичних і фізичних осіб в односторонньому порядку, у формі забезпеченого державним примусом законного відчуження належних їм на праві власності, господарського відання або оперативного управління коштів, із метою фінансування завдань та функцій держави та органів місцевого самоврядування, який сплачується в бюджети відповідних рівнів у терміни, визначені нормативно-правовим актом. Види обов'язкових податків і зборів: загальнодержавні податки та збори (податок на прибуток, податок доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито) та місцеві податки та збори (податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір).

Аудит оподаткування суб'єкта господарювання є системою заходів, що вживаються контролюючими органами (до яких можна віднести і незалежні аудиторські фірми) з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

Аудит оподаткування суб'єкта господарювання включає контроль за дисципліною у сфері оподаткування, що припускає широкий підхід до змісту аудиту оподаткування; характеризується чіткою цілеспрямованістю; пов'язаний не тільки із грошовими, але й з матеріальними ресурсами; відображає відносини центральної та місцевої влади, що базуються на фіскальних функціях держави, особливістю реалізації яких є чітко виражений імперативний характер; реалізується через сукупність активних дій як зобов'язаних, так і владних суб'єктів.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ`ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1. Особливості облікового відображення операцій розрахунків за податками суб`єкта господарювання

Податки є основним елементом впливу на формування економічного потенціалу суб`єкта господарювання за допомогою системи державного регулювання. Саме податки є впливовим інструментом регулювання економічних відносин та інтересів держави, регіонів, суб`єктів господарювання і окремих громадян. Роль обліку в цих процесах зводиться до формування надійної та достовірної інформації про систему оподаткування суб`єкта господарювання і використання доходів на сплату податкових платежів. Необхідність ведення обліку в системі оподаткування обумовлена забезпеченням умов для проведення аудиту оподаткування суб`єкта господарювання. Платник податків зобов`язаний [10, с. 26]:

- вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів;
- подавати до контролюючих органів декларації, звітність та інші документи, пов`язані з обчисленням і сплатою податків та зборів;
- сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених Податковим кодексом України;
- подавати на вимогу контролюючих органів документи з обліку доходів, витрат та інших показників, пов`язаних із визначенням об`єктів оподаткування, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансову звітність, інші документи, пов`язані з обчисленням та сплатою податків та зборів;
- забезпечувати збереження документів, пов`язаних з виконанням податкового обов`язку, протягом строків, установлених Податковим кодексом України.

Суб`єкти господарювання зобов`язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов`язаних з визначенням об`єктів оподаткування та податкових зобов`язань, на підставі первинних документів, реєстрів обліку, фінансової звітності, інших документів, пов`язаних з обчисленням і сплатою податків, ведення яких передбачено чинним законодавством. Організація обліку розрахунків за податками включає складові елементи:

- визначення суб`єктів обліку розрахунків за податками і платежами, тобто всі суб`єкти, які впливають на розрахунки суб`єкта господарювання з бюджетом за податками і платежами та приймають управлінські рішення щодо них. Розподіл суб`єктів за рівнями впливу і прийняттям управлінських рішень забезпечує чітке розмежування функцій кожної посадової особи та її відповідальність за недостовірне і несвоєчасне надання управлінської інформації, а також за прийняття неефективного управлінського рішення;
- регламентне забезпечення обліку розрахунків за податками і платежами. Для раціонального і ефективного регламентного забезпечення організації обліку розрахунків за податками суб`єкта господарювання необхідно вдосконалювати положення про бухгалтерську службу, посадові інструкції для облікового персоналу, а також наказ про облікову політику;
- ергономічні умови праці персоналу бухгалтерії. Створення комфортних умов для бухгалтера, який вісім годин зобов`язаний мислити та приймати ефективні рішення, забезпечить високу працездатність та робочий настрій. Попри те, що ідеальних робочих місць не існує, робоче місце бухгалтера повинне бути оснащено необхідними технічними засобами та відповідати основним фізіологічним, соціальним і психологічним потребам.

Розроблення облікової політики для цілей обліку розрахунків за податками суб`єкта господарювання здійснює головний бухгалтер. Облікова політика для цілей обліку розрахунків за податками суб`єкта господарювання

повинна містити основні питання щодо організації та ведення обліку для цілей оподаткування, визначення, вибір та застосування яких зменшить кількість помилок при веденні такого обліку, підвищить ефективність та дієвість внутрішнього контролю за його веденням.

В умовах невизначеності облікова політика є тим інструментом, який дозволить згладити наслідки перманентних змін та невідповідностей чинного законодавства в частині нарахування та сплати податків. Використання такої облікової політики в обліку розрахунків за податками суб'єкта господарювання забезпечує можливість вибору методів обліку, які впливатимуть на розмір податкових платежів шляхом формування, коригування або вибору альтернативної бази оподаткування відповідно до податкового законодавства [52, с. 160-163].

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується в реєстрах синтетичного й аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Основне інформаційне навантаження несе рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», який призначено для узагальнення інформації про розрахунки суб'єкта господарювання за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. На цьому рахунку також узагальнюється інформація про інші розрахунки з бюджетом, зокрема за субсидіями, дотаціями та іншими асигнуваннями. У бухгалтерському обліку всі розрахунки з бюджетом (за рахунок прибутку, за податками працівників, за іншими платежами) відображають на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами». На кредиті цього рахунка відображають нараховані суми платежів до бюджету (податкові зобов'язання), а на дебеті – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання. Кредитове сальдо показує заборгованість підприємства перед бюджетом, тобто суму, яку суб'єкт господарювання має перерахувати до бюджету. Дебетове сальдо на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» означає переплату

бюджету (податковий кредит), тобто надлишково перераховану суму до бюджету, яку необхідно зарахувати в рахунок чергових платежів або повернути підприємству. Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» має субрахунки за видами платежів до бюджету:

- 641 «Розрахунки за податками»;
- 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»;
- 643 «Податкові зобов'язання»;
- 644 «Податковий кредит».

На субрахунку 641 «Розрахунки за податками» ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства України (податок на прибуток, податок на додану вартість, інші податки). На субрахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» ведеться облік розрахунків за зборами (обов'язковими платежами), які справляються відповідно до чинного законодавства України та облік яких не ведеться на рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням». На субрахунку 643 «Податкові зобов'язання» ведеться облік суми податку на додану вартість, визначену, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, що підлягають відвантаженню (виконанню). На субрахунку № 644 «Податковий кредит» ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання. Аналітичний облік на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» здійснюють за видами платежів до бюджету. Це дає можливість перевірити правильність розрахунків за кожним видом платежу.

Крім того, використовуються рахунки: 15 «Капітальні інвестиції», 17 «Відстрочені податкові активи», 23 «Виробництво», 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід», 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи», 74 «Інші доходи», 75 «Надзвичайні доходи»,

79 «Фінансові результати», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 95 «Фінансові витрати», 96 «Втрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати», 98 «Податки на прибуток».

Кореспонденція рахунків [4, 5, 7, 28, 29, 39, 42, 50, 51, 61] для відображення в бухгалтерському обліку податкових платежів ДП «Ружин-молоко» за вересень 2019 року наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку за податковими платежами ДП «Ружин-молоко» за вересень 2019 року

Господарські операції	Рахунки	
	дебет	кредит
Рахунок 981 «Податок на додану вартість»		
1.1. Нараховано податковий кредит за податком на додану вартість	981	63
1.2. Нараховано суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість	70	981
1.3. Відображено суму податкового зобов'язання, що належить до сплати в бюджет	981	64
Рахунок 982 «Податок на доходи працівників»		
2.1. Нараховано суму податку з доходів працівників	66	982
2.2. Відображено суму податку з доходів працівників для сплати в бюджет	982	64
Рахунок 983 «Податок на прибуток»		
3.1. Нараховано податок на прибуток	79	983
3.2. Відображено суму податку на прибуток, що належить для сплати в бюджет	983	964
Рахунок 984 «Податки на інші об'єкти та за спрощеною системою оподаткування»		
4.1. Відображено суми податків за іншими об'єктами та за єдиною системою оподаткування, що належать для сплати в бюджет	79	981
4.2. Нараховано суму податків на інші об'єкти та за єдиною системою оподаткування	981	64

Джерело: розроблено автором на основі [4, 5, 7, 28, 29, 39, 42, 50, 51, 61]

При дослідження інформаційного забезпечення аудиту оподаткування варто розглянути організаційно-інформаційної моделі аудиту оподаткування суб'єкта господарювання по блоках.

Перший блок включає мету та завдання аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. Метою аудиту є надання аудитору можливості висловити думку стосовно того, чи складені фінансові звіти в усіх суттєвих аспектах згідно з визначеною концептуальною основою фінансової звітності [46, с. 94]. Завданнями аудиту оподаткування суб'єкта господарювання є [48]:

- моніторинг нормативно-правових та загальноекономічного стану середовища ведення господарської діяльності;
- недопущення порушення прав та інтересів суб'єкта господарювання;
- оцінка потенційних небезпек економічній безпеці суб'єкта господарювання і формування профілактичних заходів для попередження або зменшення ризиків;
- оцінка правильності визначення об'єкта оподаткування;
- перевірка застосованої бази оподаткування;
- підтвердження правильності визначеного переліку податків і обов'язкових платежів та застосованої ставки податку та податкових пільг із урахуванням корпоративної структури, видів діяльності та взаємовідносин із контрагентами;
- перевірка якості ведення податкового обліку та податкових аспектів фінансового обліку, підтвердження облікових записів належними первинними документами;
- оцінка правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати до бюджету податків, зборів та платежів;
- висловлення незалежної думки та надання аудиторського висновку про достовірність фінансової бухгалтерської та податкової звітності;
- недопущення можливих штрафів, пені, інших фінансових санкцій та судових позовів, пов'язаних з порушенням законодавства;
- надання замовнику обґрунтованих пропозицій щодо оптимізації оподаткування його діяльності.

Другий блок включає в себе об'єкти і суб'єкти аудиту. Об'єктами аудиту оподаткування виступають розрахунки з бюджетом, терміни їх

погашення, стан обліку податкових платежів. Суб`єкт аудиту оподаткування: бухгалтерська, фінансова, планова служби, економічний відділ; адміністрація суб`єкта господарювання; державні органи; аудиторські фірми.

Джерелами аудиту оподаткування (що є третім блоком) є нормативно-законодавча і фактографічна (облікова) інформація. Нормативно-законодавчою є та інформація, яка законодавчо підтверджує законність (або незаконність) розрахунків з бюджетом (правові, планові та нормативні джерела). Фактографічна (облікова) інформація включає бухгалтерську звітність та статистичну інформацію, використовується під час аудиту оподаткування і дає змогу обґрунтувати дійсність звершення або недостовірність розрахунків з бюджетом.

Четвертий блок описує методи обробки економічної інформації аудиту оподаткування та включає: загальнонаукові методичні прийоми (аналіз; синтез; моделювання); органолептичні методичні прийоми (інвентаризація; суцільне і вибіркоче спостереження; службове розслідування); розрахунково-аналітичні методичні прийоми (економічний аналіз; статистичні розрахунки); документальні методичні прийоми (інформаційне моделювання; дослідження документів) (додаток Б).

П'ятий блок включає в себе методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аудиту оподаткування: систематизація даних, групування недоліків, документування результатів аудиту оподаткування, аналітичне групування недоліків в аудиторському звіті та надання рекомендацій щодо усунення недоліків.

Таким чином, організація системи обліку на суб`єкті господарювання складається з організації порядку ведення облікових записів з обліку розрахунків за податками суб`єкта господарювання та організації роботи бухгалтерів при веденні обліку розрахунків за податками. Розглянувши особливості облікового відображення операцій розрахунків за податками суб`єкта господарювання можемо перейти до розгляду та оцінки стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ДП «Ружин-молоко».

2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ДП «Ружин-молоко»

Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» створено відповідно з чинним законодавством України. ДП «Ружин-молоко» зареєстровано 14.08.2002 р. за № 13001200000000210 в Ружинській районній державній адміністрації Житомирської області. Діяльність суб'єкта господарювання здійснюється відповідно з чинним законодавством України, статутом.

У статуті зазначено ДП «Ружин-молоко»: підприємство є юридичною особою, і має відокремлене майно, самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, як на території України так і за її межами, печатку з власним найменуванням, необхідні штампи з власним найменуванням, а також знак обслуговування, фірменні бланки, товарний знак та інші реквізити.

Юридична адреса ДП «Ружин-молоко»: Україна, 13601, Житомирська обл., Ружинський район, селище міського типу Ружин, вул.Київська, будинок 68. Фактична адреса: Україна, 13601, Житомирська обл., Ружинський район, селище міського типу Ружин, вул.Київська, будинок 68.

Керівником ДП «Ружин-молоко» є Колесник Анатолій Володимирович. Власник ДП «Ружин-молоко»: Товариство з обмеженою відповідальністю «ОЛІМП-ІІ» (100 % акцій підприємства). Кінцевий бенефіціарний власник (контролер): Покотило Микола Олександрович, Кузнецов Артем Володимирович (30% права голосу), Мельник Тетяна Петрівна (30% права голосу), Васильченко Оксана Олегівна (30% права голосу).

Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» є власником активів, джерелами формування яких є: грошові та майнові внески засновників, доходи від господарської діяльності, кредити банків та інших кредиторів, доходи від цінних паперів та володіння корпоративними правами, а також інших джерел.

Статутний капітал Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» формується за рахунок внеску засновників в розмірі 2336836,00 грн. ДП «Ружин-молоко» створено з метою одержання прибутку. ДП «Ружин-молоко» проводить наступну діяльність:

- перероблення молока, виробництво масла та сиру (основний);
- неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- оптова торгівля фармацевтичними товарами;
- діяльність агентств зі стягування платежів і бюро кредитних історій;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- вантажний автомобільний транспорт;
- інша професійна, наукова та технічна діяльність;
- надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів;
- надання в оренду вантажних автомобілів.

Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» має 16 ліцензій та дозволів, в тому числі:

- придбання, зберігання, використання, знищення прекурсорів;
- монтаж, демонтаж, налагодження, ремонт, технічне обслуговування, реконструкція машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;
- посудини, що працюють під тиском понад 0,05 МПа;
- парові і водогрійні котли теплопродуктивністю понад 0,1 МВт;
- та інші.

Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» активно приймає участь у державних тендерах (рис. 2.1). Динаміка кількості персоналу ДП «Ружин-молоко» відображено на рис. 2.2.

Рис. 2.1. Динаміка державних закупівель ДП «Ружин-молоко» за 2017-2019 рр.

Джерело: побудовано автором

Рис. 2.2. Динаміка кількості персоналу ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Для оцінки діяльності суб'єкта господарювання, а саме Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» варто проаналізувати показники, які характеризують його ринкову привабливість (рис. 2.3-2.7).

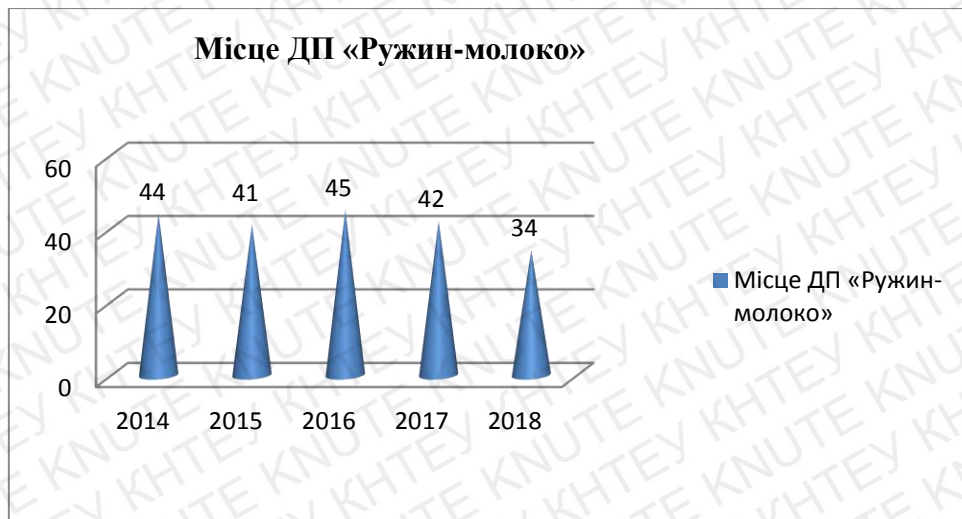
Частка ринку – відносна частка суб'єкта господарювання в межах сукупної виручки на ринку з точки зору її основної діяльності. Показник вказує на ринкову потужність суб'єкта господарювання (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Динаміка частки ринку ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Місце на ринку – порядковий номер (ранг) суб`єкта господарювання серед інших фірм на ринку її основної діяльності, проранжованих по виручці. Загалом, чим менше значення, тим більший суб`єкта господарювання. Показник залежить не тільки від ринкової потужності, але і від загальної кількості суб`єктів господарювання на ринку (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Динаміка місця ДП «Ружин-молоко» на ринку за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Абсолютний приріст виручки характеризує збільшення або зменшення чистого доходу суб`єкта господарювання за рік. Хоча високий приріст може

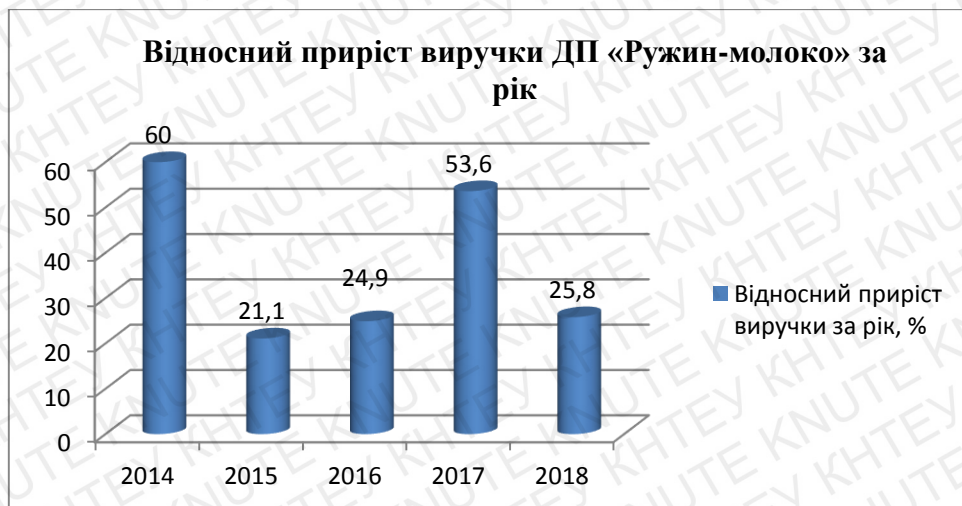
свідчити про позитивну динаміку зростання продажів, його слід зіставляти з розміром самої компанії (рис. 2.5).

Рис. 2.5. Динаміка абсолютного приросту виручки ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Відносний приріст виручки вказує, на скільки відсотків змінився чистий дохід суб'єкта господарювання за рік. Високі темпи приросту можуть свідчити як про позитивну динаміку зростання продажів, так і про низьку базу порівняння, що характерно для нових або невеликих суб'єктів господарювання (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Динаміка відносного приросту виручки ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

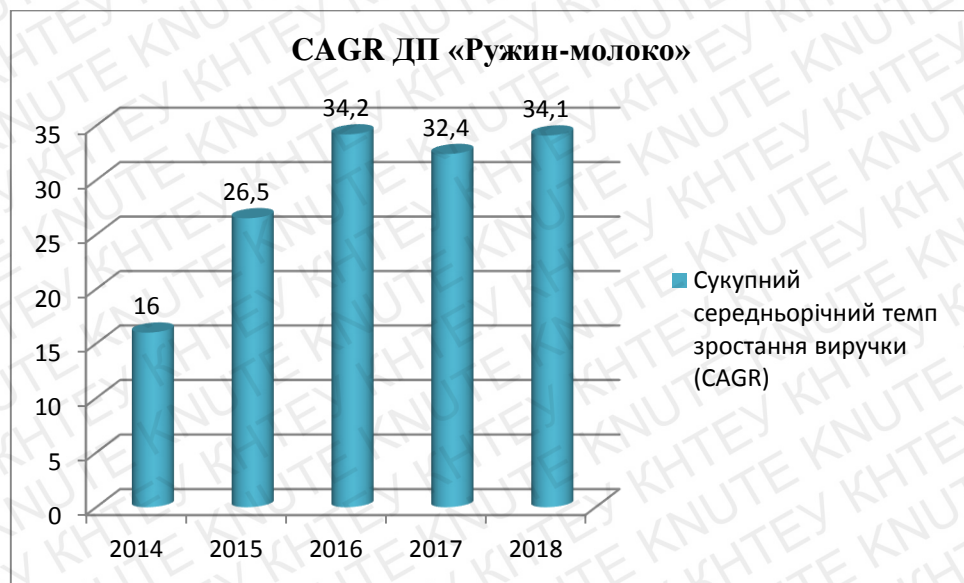
Джерело: побудовано автором

Сукупний середньорічний темп зростання виручки (CAGR) (2.1) характеризує стійкість розвитку суб'єкта господарювання за 3 попередні роки. Індикатор вказує, на скільки відсотків зростав в своїй діяльності суб'єкт господарювання в середньому за рік (рис. 2.7).

$$CAGR = \left(\left(\frac{B_1}{B_{-3}} \right)^{1/3} - 1 \right) \times 100\% \quad (2.1)$$

де B_1 – розмір виручки за звітний період;

B_{-3} – розмір виручки три роки тому.

Рис. 2.7. Динаміка сукупного середньорічного темпу зростання виручки (CAGR) ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище суб'єкта господарювання необхідно провести аналіз показників його діяльності. Для цього використано звітність ДП «Ружин-молоко» (додатки В, Г, Д, Е, Ж). Детально розглянуто в пп. 3.1.

Таким чином, аналізуючи діяльність ДП «Ружин-молоко», варто відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності суб'єкта господарювання, спадають, наприклад рентабельність активів зросла лише на 1,86 %, а ріст прибутку зменшився на 166,37 %.

Висновки до розділу 2

Необхідність ведення обліку в системі оподаткування обумовлена забезпеченням умов для проведення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. Організація системи обліку на суб'єкті господарювання складається з організації порядку ведення облікових записів з обліку розрахунків за податками суб'єкта господарювання та організації роботи бухгалтерів при веденні обліку розрахунків за податками.

Організаційні питання, які вирішуються на рівні розробки моделі аудиту оподаткування суб'єкта господарювання, стосуються характеристики його суб'єктів, об'єктів, мети і завдань та методичного забезпечення. Інформаційні питання охоплюють побудову інформаційної бази аудиту оподаткування суб'єкта господарювання: визначення джерел інформації, характеристику інформаційного забезпечення та розробку системи показників, за допомогою яких передбачається досліджувати об'єкти аудиту оподаткування суб'єкта господарювання.

Дочірнє підприємство «Ружин-молоко» проводить наступну діяльність: перероблення молока, виробництво масла та сиру; неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; оптова торгівля фармацевтичними товарами; діяльність агентств зі стягування платежів і бюро кредитних історій; неспеціалізована оптова торгівля; роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; вантажний автомобільний транспорт; інша професійна, наукова та технічна діяльність; надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів; надання в оренду вантажних автомобілів. Аналізуючи діяльність ДП «Ружин-молоко», варто відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності суб'єкта господарювання, спадають, наприклад рентабельність активів зросла лише на 1,86 %, а ріст прибутку зменшився на 166,37 %.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

3.1. Організація і методика аудиту оподаткування на ДП «Ружин- МОЛОКО»

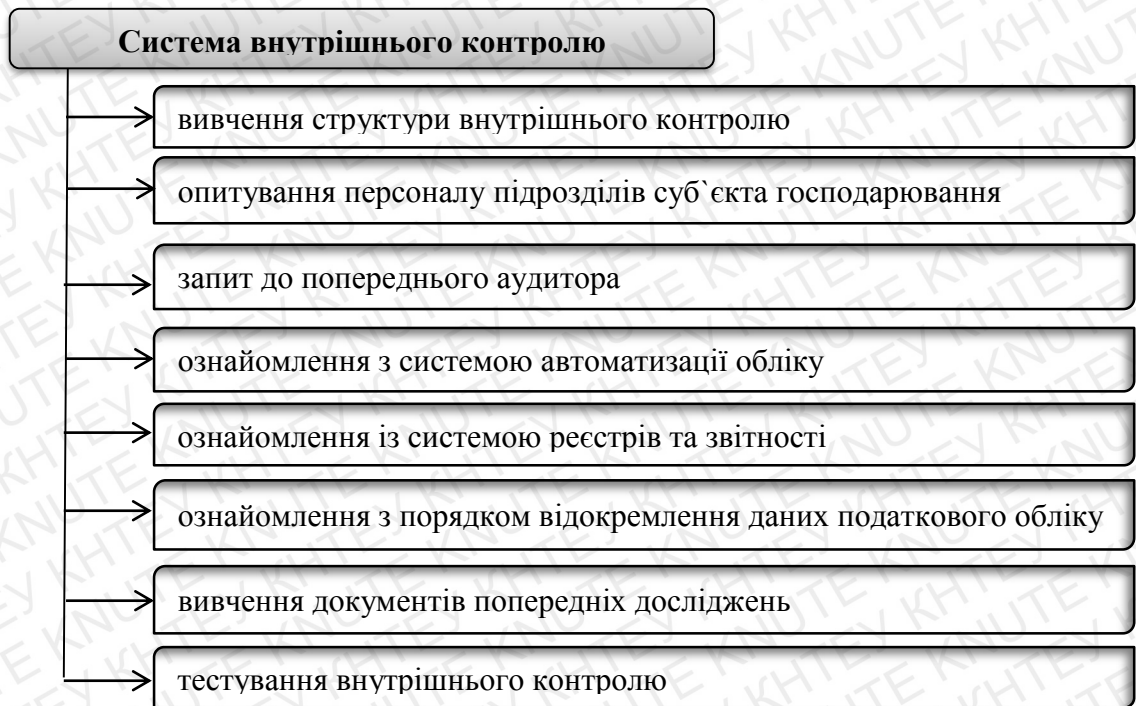
Незалежна аудиторська перевірка показників податкових декларацій передбачає цілу низку заходів аудитора щодо встановлення ступеня довіри до системи внутрішнього контролю підприємства платника податків. Ступінь довіри, у свою чергу, впливає на ступінь аудиторського ризику.

Вважаємо за необхідне з власного аудиторського досвіду, літературних джерел та з урахуванням вимог стандартів побудувати певну конструкцію оцінки системи внутрішнього контролю платника податків. В методичному плані така система може включати в себе такі елементи оцінки:

- система податкового обліку (податкових розрахунків) та податкової звітності;
- система бухгалтерського фінансового обліку і фінансової звітності;
- контрольне середовище;
- процедури контролю;
- практичні дії керівництва платника податку, які спрямовані на встановлення й підтримку системи внутрішнього контролю.

Процедура вивчення і оцінки системи внутрішнього контролю є обов'язковою при проведенні аудиту незалежно від характеристики клієнта та виду аудиторських послуг. У практиці, як правило, це здійснюється на етапі планування або, переважно, на етапі дослідження даних обліку і звітності.

Маючи у своєму розпорядженні матеріали дослідження, виконаного перед укладанням договору на етапі планування, звіт попереднього аудитора, інші матеріали, аудитор вивчає та уточнює ступінь ефективності системи внутрішнього контролю платника податків [38] (рис 3.1).

Рис. 3.1. Прийоми вивчення системи внутрішнього контролю суб`єкта господарювання в аудиті оподаткування

Джерело: розроблено автором

Дослідження довели, що однією з важливих складових оцінки внутрішнього контролю є анкетування процедур внутрішнього контролю. Під час проведення аудиту оподаткування ДП «Ружин-молоко» нами складено анкету процедур загального стану внутрішнього контролю та за податковою звітністю та платежами (додаток 3).

Загальна оцінка стану внутрішнього контролю ДП «Ружин-молоко» є задовільною. З урахуванням недоліків виявлених під час анкетування, на нашу думку доречним буде пропозиція для запровадження посади внутрішнього аудитора або створення підрозділу внутрішнього аудиту на підприємстві. Ми також вважаємо, що створення внутрішніх політик або інструкцій для діяльності різних структурних підрозділів підприємства дозволить оптимізувати їх роботу та чітко окреслити структуру обов`язків та підпорядкування.

Після оцінки стану внутрішнього контролю платника податку, слід розпочати аналіз складових (елементів) конструкції такого контролю. Уяву

про системи бухгалтерського фінансового і податкового обліку аудитор одержує в результаті: знайомства з підприємство на етапі підготовки аудиту; первісної оцінки їх ефективності при оцінці рівня аудиторського ризику на різних етапах аудиту – при плануванні аудиту, підтвердження первісної оцінки при здійсненні тестів контролю і на етапі виконання аудиторських процедур по суті.

Характер, часові рамки й обсяг процедур, виконуваних аудитором з метою розуміння систем бухгалтерського фінансового та податкового обліку, змінюються залежно від багатьох чинників, у тому числі від:

- структури, обсягу, характеру діяльності, територіального розташування підрозділів особи – платника податків; ефективності його комп'ютерної системи;
- застосовуваних засобів внутрішнього контролю;
- форми й змісту документування конкретних засобів внутрішнього контролю;
- аудиторської оцінки невід'ємного ризику [38].

Для підтримки ефективності системи внутрішнього контролю на належному рівні нами було розроблено систему дій та заходів для впровадження в роботу керівництвом суб'єкта господарювання:

- встановлення протоколів та процедур внутрішнього контролю. Створюючи внутрішній контроль, власники бізнесу встановлюють протоколи та процедури, яких повинні дотримуватися їх співробітники. Власники інформують своїх працівників про ці протоколи і очікують, що вони дотримуватимуться їх під час виконання повсякденних робочих обов'язків. Ці встановлені протоколи допомагають наводити порядок та згуртованість для компаній, оскільки всі знають, що від них очікується, оскільки це чітко визначено у протоколах внутрішнього контролю;
- створення належного зв'язку служби внутрішнього аудиту з іншими підрозділами та службами підприємства;

- впровадження систематичного навчання та тренінгів для працівників. Внутрішній контроль може допомогти компаніям зменшити помилки, що допоможе їм заощадити гроші та захистити свою репутацію. Навчання працівників – це приклад внутрішнього контролю, який може зменшити помилки. Навчаючи працівників процесам та процедурам та оновлюючи їх на нові, працівники мають меншу ймовірність помилок. Навчання може включати в себе використання внутрішньої комп'ютерної програми або вивчення нового робочого процесу або змін в законодавстві;
- належна організація фінансової та управлінської інформації. Внутрішній контроль допомагає бізнесу зберігати інформацію. Організовані дані можуть збільшити продуктивність та краще підготувати бізнес, якщо необхідно буде взяти інформацію для перевірок відповідності чи аудиту. Належна організація фінансової та управлінської інформації включає в себе розмежування інформації на загальнодоступну, обмеженого доступу та конфіденційну. Це може включати надання кожному працівникові власного пароля для доступу до файлів і даних на комп'ютері компанії, або створення системи для подання клієнтських даних та фінансових документів в Інтернеті чи офлайн. Така система захисту інформації дає змогу розуміти працівникам і керівництву компанії свою відповідальність за збереження конфіденційності інформації.

У матеріалах, опублікованих представниками «Великої четвірки» [66, 67, 69, 70], зазначено, що пріоритетним напрямком діяльності компаній є оцінка ризиків та їх оптимізація процедури їх оцінки, оскільки з року в рік ці процеси стають складніші і в тій же пропорції витрати часу та праці. Виділення більше часу для стандартних процедур оцінки ризику за рахунок збільшення обсягу оброблюваної інформації унеможливорює швидке впровадження нових стандартів та процедур, в результаті яких загальна оцінка ризику стає менш надійною. Цей фактор став однією з відправних

точок міжнародного аудиту, компанії переглядають свою політику щодо оцінки ризиків та в умовах швидкого розвитку цифрової економіки, автоматизації максимально можливої кількості операцій.

За результатами аудиту оподаткування суб'єкта господарювання було складено аудиторський висновок (додаток И).

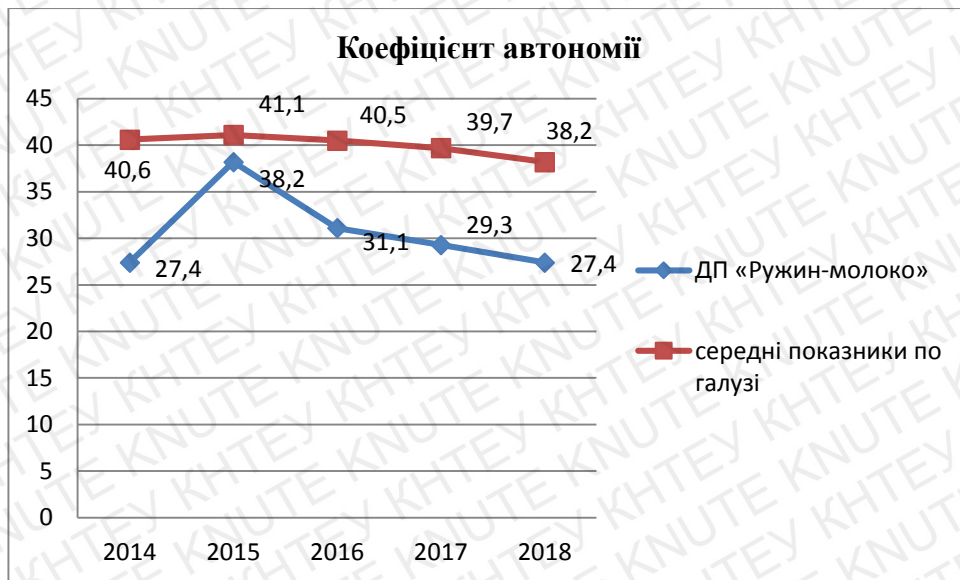
Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище ДП «Ружин-молоко» необхідно провести аналіз показників його діяльності. Для цього використано звітність (додатки В, Г, Д, Е, Ж). Розглянемо деякі з них. Коефіцієнт абсолютної ліквідності є індикатором ліквідності, що відображає здатність суб'єкт господарювання погашати поточні зобов'язання виключно за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів, а також відображає, яку частину поточних зобов'язань суб'єкт господарювання може погасити зараз (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Динаміка коефіцієнту абсолютної ліквідності ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

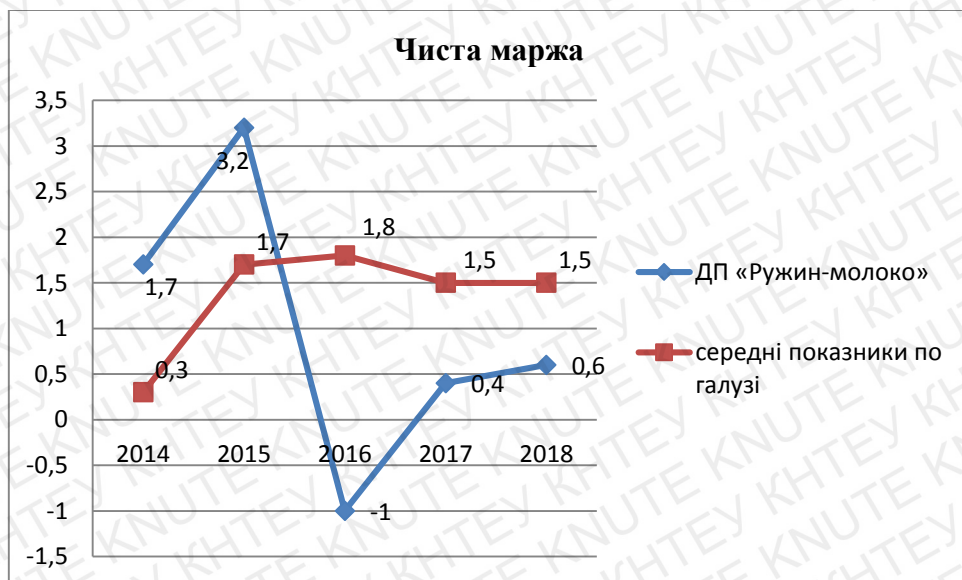
Коефіцієнт автономії є індикатором платоспроможності суб'єкт господарювання, який показує частку власного капіталу в загальній сумі коштів, інвестованих в діяльність (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Динаміка коефіцієнту автономії ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

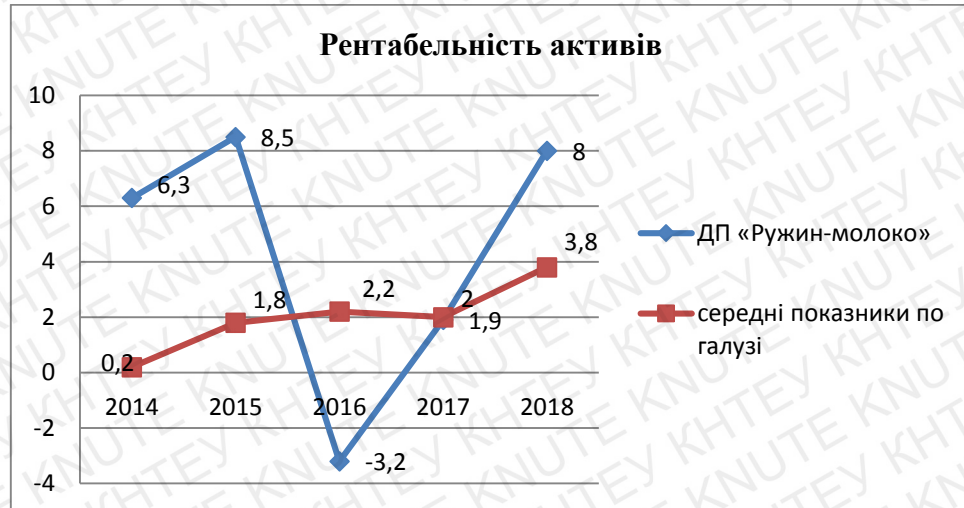
Чиста маржа є індикатором прибутковості суб'єкта господарювання, що відображає відношення чистого прибутку до загальної виручки. Чим вище чиста маржа, тим ефективнішою вважається суб'єкт господарювання з точки зору конвертації продажів в реальний прибуток (рис. 3.4).

Рис. 3.4. Динаміка чистої маржі ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Рентабельність активів є індикатором прибутковості, який показує, скільки прибутку приносить кожна гривня активів суб'єкта господарювання (рис. 3.5). Коефіцієнт дає розуміння того, наскільки ефективно менеджмент використовує активи суб'єкта господарювання для генерації прибутку.

Рис. 3.5. Динаміка рентабельності активів ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Оборотність активів є індикатором ділової активності, що дозволяє оцінити продуктивність активів суб'єкта господарювання шляхом їх порівняння з обсягом виручки (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Динаміка оборотності активів ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Оборотність власного оборотного капіталу є індикатором ділової активності, який показує ефективність використання капіталу суб'єкта господарювання з точки зору згенерованої виручки (рис. 3.7).

Рис. 3.7. Динаміка оборотності власного оборотного капіталу ДП «Ружин-молоко» по відношенню до середнього показника по галузі за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Податкові платежі ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр. відображено на рис. 3.8.

Рис. 3.8. Динаміка податкових платежі ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Рівень сукупного податкового навантаження ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр. відображено на рис. 3.9.

Рис. 3.9. Динаміка рівня сукупного податкового навантаження

ДП «Ружин-молоко» за 2014-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Зміна рівня податкового навантаження є характеристикою платоспроможності суб'єкта господарювання щодо своєчасності сплати податків. Динаміка даного показника на ДП «Ружин-молоко» означає економічний розвиток суб'єкта господарювання.

Таким чином, застосування в методиці аудиту оподаткування суб'єкта господарювання елементів аналізу сприяє підвищенню податкової дисципліни і зміцненню фінансового благополуччя. Система показників платоспроможності та фінансової стійкості дозволяє оцінити здатність суб'єкта господарювання відшкодувати поточні борги у визначені терміни, фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування, мобільність власного капіталу, здатність капіталу утворювати активи, заборгованість суб'єкта господарювання. Показники податкової ефективності діяльності суб'єкта господарювання включають: оборотність заборгованості за податками і зборами; коефіцієнт ефективності податкової політики; рентабельність покриття податкових витрат; платоспроможність погашених податкових зобов'язань; коефіцієнт заборгованості.

3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту оподаткування на ДП «Ружин-молоко» в умовах використання інформаційних технологій

Інтеграція вітчизняної економіки у світовий економічний простір на засадах партнерства потребує проведення поглиблених досліджень теоретико-методологічного і практичного характеру, направлених на забезпечення кардинального підвищення ефективності господарювання. В умовах ринкової економіки основний показник ефективності господарювання, основа економічного розвитку суб'єкта господарювання – прибуток, що є головним фактором, який визначає гостроту та необхідність вирішення проблем удосконалення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання з метою формування надійного фундаменту для підвищення економічної результативності діяльності суб'єкта господарювання.

Для вдосконалення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання необхідно застосувати системний підхід до автоматизації. Цей підхід потребує розгляду об'єкта або завдання з урахуванням взаємозв'язків з іншими об'єктами та відповідними завданнями. Ефективність автоматизації досягається тільки тоді, коли вона здійснюється в єдиній системі. Ця система повинна формувати повну базу даних, якими оперують на суб'єкті господарювання. Якщо всі документи будуть створюватися в єдиному електронному середовищі, то перше і важливе завдання аудиту оподаткування суб'єкта господарювання – буде вирішено автоматично.

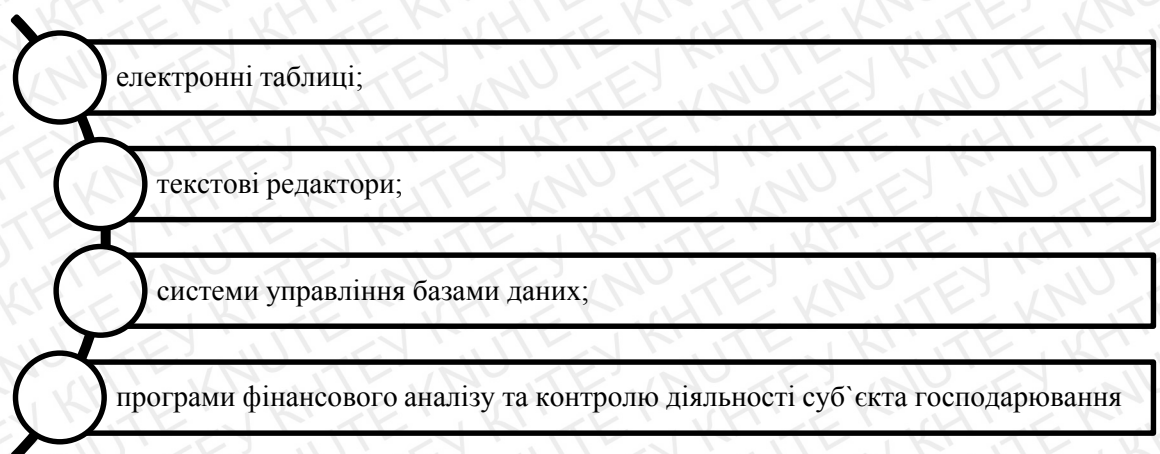
Основними проблемами при автоматизації аудиту оподаткування суб'єкта господарювання є: організація аналітичного обліку доходів і результатів діяльності; формування різних форм звітності; інтеграція різних видів обліку. Тому для удосконалення управління суб'єктом господарювання необхідно використовувати нові методи управління і сучасні технічні засоби побудови різних інформаційних систем. І перш за все необхідно провести реконструкцію технічної та інформаційної бази на основі впровадження

автоматизованої системи обліку, аналізу та аудиту, в склад якої входять автоматизовані робочі місця.

Ведення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання з використанням сучасних комп'ютерних технологій має певні особливості, що суттєво відрізняють ведення контролю з використанням комп'ютерних програм від ведення без них [27, с. 90].

Ефективність роботи щодо автоматизації аудиту оподаткування суб'єкта господарювання багато в чому залежить від якості, наочності і, в першу чергу, достовірності одержаних після обробки результатів, тобто вихідних аналітичних таблиць. Достатня міра достовірності даних не може бути досягнута без комплексного застосування різних методів аудиту на всіх етапах розв'язання задач аудиту оподаткування суб'єкта господарювання.

Комп'ютеризація обліку, створення та впровадження автоматизованих інформаційних систем на суб'єктах господарювання потребують адекватних підходів до перевірок. Персональні комп'ютери можуть застосовуватися на суб'єкті господарювання як для автоматизації управлінських робіт, так і для проведення аналізу та аудиту фінансово-економічної діяльності суб'єкта господарювання [32, с. 55]. В даний час аудитори в своїй діяльності в певній мірі використовують програмні продукти загального призначення (рис. 3.10).

Рис. 3.10. Програмні продукти загального призначення в аудиті оподаткування суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено автором на основі [63]

Ці програми дозволяють організувати зберігання даних для подальшої їх обробки і аналізу інформації по об'єктах, виконувати деякі нескладні розрахунки, готувати звіти і висновки [63, с. 42].

Усю звітність, яка надається користувачам при використанні комп'ютерних програм, умовно можна поділити на три класи: системні внутрішні звіти; зовнішні (регламентовані) звіти; нестандартні звіти. Часто використовують звіти, які допомагають їм перевірити правильність ведення обліку, відшукати ймовірні помилки – це так звані системні внутрішні звіти [21, с. 177-178].

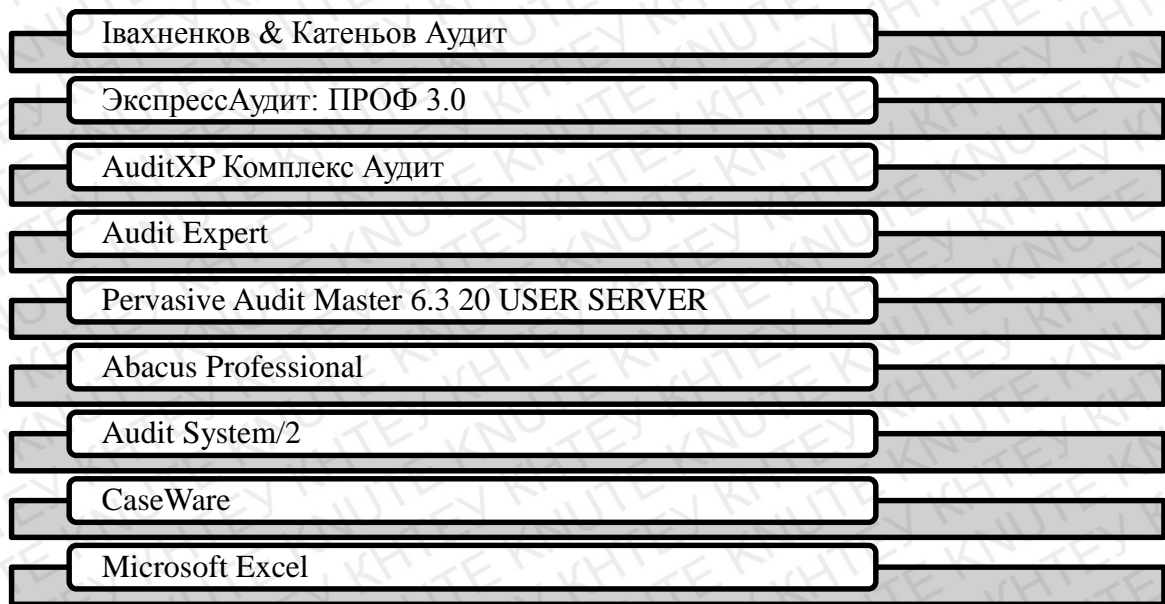
Основні інформаційні системи аудиту, що представлені на ринку України спрямовані на автоматизацію аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. Важливі зміни в аудиті оподаткування суб'єкта господарювання повинні торкнутися технології ведення перевірок, насамперед на основі застосування комп'ютерних програм.

Комп'ютерна програма повинна бути забезпечена можливістю коригування запропонованої методики за допомогою програми-конструктор. Крім того, необхідно, щоб така комп'ютерна програма мала здатність імпортувати інформацію Microsoft Excel. Імпорт даних повинен адаптувати їх до бази даних комп'ютерної програми, в робочі документи, або, на основі певного алгоритму формувати висновки, з яким аудитор може погодитися або ні. У будь-якому разі це зменшило б витрати робочого часу на робочу документацію. Разом з тим це надало б можливість зосередитися на більш важливих етапах та процедурах аудиту оподаткування суб'єкта господарювання, які сьогодні комп'ютер не здатен задовольнити, зокрема таких, як професійне судження, що ґрунтується на його інтуїції [43, с. 39].

Безперервний аудит оподаткування суб'єкта господарювання надає внутрішньої й зовнішньої впевненості, котра швидко розвивається, оскільки останні досягнення в галузі інформаційних технологій зробили звітування в реальному часі практичним і економічним, а воно вимагає відповідного забезпечення надійності відомостей.

Потужність безперервного аудиту оподаткування суб'єкта господарювання полягає в інтелектуальному й ефективному безперервному тестуванні та контролі ризиків, спрямованих на своєчасне повідомлення про недоліки, щоб одразу ж їх дослідити й виправити [22, с. 87-88, 92].

Програмні продукти для здійснення аудиту оподаткування суб'єкта господарювання наведено на рис. 3.11.

Рис. 3.11. Програмні продукти для цілей аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено автором

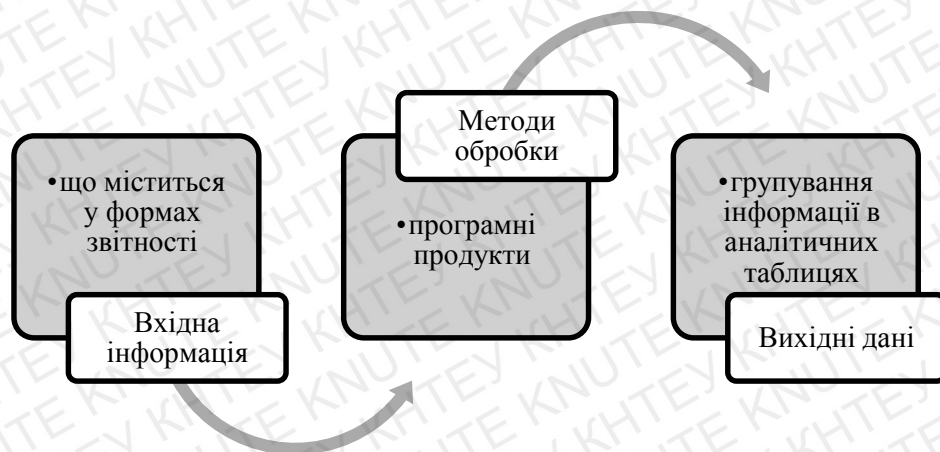
Microsoft Excel в аудиті оподаткування суб'єкта господарювання застосовують як окремо, так і у взаємозв'язку із Audit System/2, оскільки останній також – продукт Microsoft, що значно прискорює роботу. Безпосередньо застосування Microsoft Excel в аудиті оподаткування суб'єкта господарювання зумовлене [43, с. 44-45]:

- тим, що офіційні програмні продукти вимагають значних витрат на придбання та встановлення;
- більшість суб'єктів господарювання вважають такі програмні продукти не дієвими та економічно не вигідними, що знову повертає користувачів до Microsoft Excel;

- можливістю комп'ютерних програм вилучати інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання з відповідних баз або вносити всі дані самостійно, якщо облік ведеться вручну.

Сучасний ринок програмного забезпечення та інформаційно-розробницьких послуг дозволяє суб'єктам господарювання вибрати один з двох шляхів комплексної автоматизації. Перший полягає у розробці власного програмного забезпечення. Другий шлях – це вибір і придбання універсальної програми, генерування і налагодження її основних процедур відповідно до потреб суб'єкта господарювання.

Програм насправді є дуже велика кількість, але основна проблема для суб'єкта господарювання та аудитора – вибір оптимальної. Всі вони мають практично однаковий алгоритм дії (рис. 3.12).

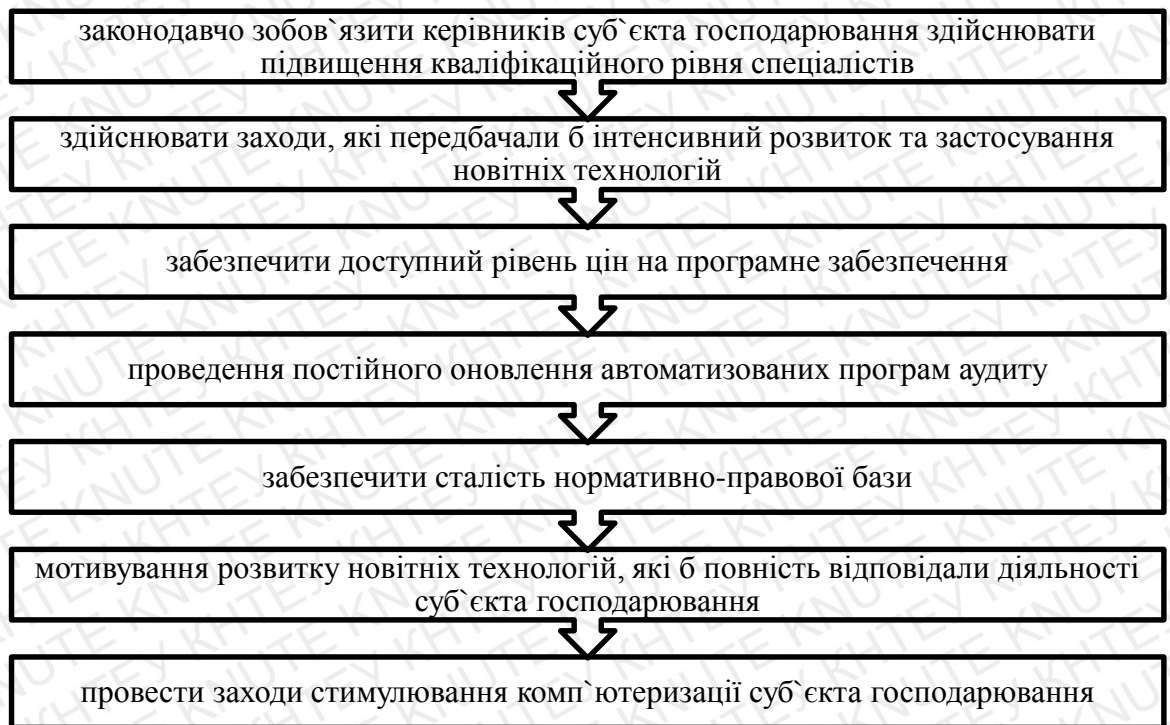

Рис. 3.12. Алгоритм автоматизації аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено автором

Захист даних у комп'ютерних мережах стає однією з найактуальніших проблем у сучасних інформаційно-обчислювальних системах. На сьогодні виокремлюють три базові принципи безпеки, завдання яких – забезпечити: цілісність даних (захист від збоїв); конфіденційність інформації; доступність інформації для авторизованих користувачів [41, с. 86]. Рішення проблем

автоматизації аудиту оподаткування суб`єкта господарювання відображено на рис. 3.13 [8].

Рис. 3.13. *Рішення проблем автоматизації аудиту оподаткування суб`єкта господарювання*

Джерело: розроблено автором на основі [8]

У сьогоденних умовах в процесі аудиту оподаткування суб`єкта господарювання дуже поширеним є самостійна організація робочого місця аудитора. Переважно спеціалісти самостійно автоматизують і програмують найбільш типові і важливі операції облікового, аналітичного та контрольного процесу, що дуже зручно, застосовуючи для цього можливості сучасних інтегрованих пакетів прикладних програм, електронних табличних процесорів, систем управління базами даних.

Таким чином, незважаючи на певні труднощі в здійсненні автоматизації, суб`єкти господарювання прагнуть до оптимізації свого бізнесу, підвищенню ефективності функціонування організації, фінансової прозорості, збільшенні інвестиційної привабливості, і в кінцевому підсумку до ефективного аудиту оподаткування суб`єкта господарювання.

Висновки до розділу 3

Аудит оподаткування суб'єкта господарювання дозволив здійснити загальну оцінку стану внутрішнього контролю ДП «Ружин-молоко», яка виявилась задовільною. З урахуванням недоліків виявлених під час анкетування доречним буде запровадження посади внутрішнього аудитора або створення підрозділу внутрішнього аудиту. Створення внутрішніх політик або інструкцій для діяльності різних структурних підрозділів суб'єкта господарювання дозволить оптимізувати їх роботу та чітко окреслити структуру обов'язків та підпорядкування.

Застосування в методиці аудиту оподаткування суб'єкта господарювання елементів аналізу сприяє підвищенню податкової дисципліни і зміцненню фінансового благополуччя. Показники податкової ефективності діяльності суб'єкта господарювання включають: оборотність заборгованості за податками і зборами; коефіцієнт ефективності податкової політики; рентабельність покриття податкових витрат; платоспроможність погашених податкових зобов'язань; коефіцієнт заборгованості.

Незважаючи на певні труднощі в здійсненні автоматизації, суб'єкти господарювання прагнуть до оптимізації свого бізнесу, підвищенню ефективності функціонування організації, фінансової прозорості, збільшенні інвестиційної привабливості, і в кінцевому підсумку до ефективного аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. У сьогоденних умовах в процесі аудиту оподаткування суб'єкта господарювання дуже поширеним є самостійна організація робочого місця аудитора. Переважно спеціалісти самостійно автоматизують і програмують найбільш типові і важливі операції облікового, аналітичного та контрольного процесу, що дуже зручно, застосовуючи для цього можливості сучасних інтегрованих пакетів прикладних програм, електронних табличних процесорів, систем управління базами даних.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Формування ринкової системи господарювання в Україні пов'язане із зростанням підприємницької активності в усіх сферах економіки. Підприємництво відіграє визначальну роль у становленні та розвитку ринкової економіки України. Одним із перспективних напрямів створення конкурентного ринкового середовища є стимулювання розвитку підприємництва через податкові інструменти. Світовий досвід та практика реалізації податкової політики свідчить про результативність застосування податкових інструментів для стимулювання інвестиційної діяльності.

Податки є платежами, які спрямовуються виключно до бюджету і державних цільових фондів, що здійснюються платниками на умовах, визначених законодавчими актами. Податок як встановлений законодавством у твердо фіксованій ставці обов'язковий, індивідуально-безвідплатний, безеквівалентний, нецільовий грошовий платіж, що справляється з юридичних і фізичних осіб в односторонньому порядку, у формі забезпеченого державним примусом законного відчуження належних їм на праві власності, господарського відання або оперативного управління коштів, із метою фінансування завдань та функцій держави та органів місцевого самоврядування, який сплачується в бюджети відповідних рівнів у терміни, визначені нормативно-правовим актом.

Згідно з Податковим кодексом України до видів обов'язкових податків і зборів належать: загальнодержавні податки та збори (податок на прибуток, податок доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито) та місцеві податки та збори (податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір).

Підтримка податкової безпеки суб'єкта господарювання є невід'ємною в процесі здійснення його життєдіяльності, що неупереджено зумовлює потребу в її аналізі та плануванні, враховуючи важкі умови національного

економіко-правового середовища підприємницької діяльності. Аудит оподаткування стає необхідним, по-перше, для усунення невизначеностей у застосуванні податкового законодавства, по-друге, для попередження можливості виникнення пов'язаних з цією невизначеністю кризових ситуацій, і, по-третє, оперативного усунення будь-яких відхилень або порушень у діяльності суб'єкта господарювання.

Аудит оподаткування суб'єкта господарювання є системою заходів, що вживаються контролюючими органами (до яких можна віднести і незалежні аудиторські фірми) з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства.

При виконанні завдання з аудиту оподаткування суб'єкта господарювання аудитори повинні, по-перше, обов'язково здійснювати процедури, які стосуються статей щодо дебіторської заборгованості та поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом, по-друге, обов'язковому розгляду підлягає податкове законодавство як таке, що має суттєвий вплив на показники фінансової звітності відповідно до вимог МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності», по-третє, розрахунки з бюджетом та державними цільовими фондами є тими сферами, в яких ризик виникнення помилок та шахрайства є доволі високим, що вимагає ретельного дотримання вимог МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності».

Суб'єкти господарювання зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, ведення яких передбачено чинним законодавством.

В умовах невизначеності облікова політика є тим інструментом, який дозволить згладити наслідки перманентних змін та невідповідностей чинного

законодавства в частині нарахування та сплати податків. Основне інформаційне навантаження несе рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», який призначено для узагальнення інформації про розрахунки суб'єкта господарювання за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. На цьому рахунку також узагальнюється інформація про інші розрахунки з бюджетом, зокрема за субсидіями, дотаціями та іншими асигнуваннями. Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» має субрахунки за видами платежів до бюджету: 641 «Розрахунки за податками»; 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»; 643 «Податкові зобов'язання»; 644 «Податковий кредит». У роботі наведено кореспонденцію рахунків для відображення в бухгалтерському обліку податкових платежів ДП «Ружин-молоко» за вересень 2019 року.

Організаційні питання, які вирішуються на рівні розробки моделі аудиту оподаткування суб'єкта господарювання, стосуються характеристики його суб'єктів, об'єктів, мети і завдань та методичного забезпечення. Інформаційні питання охоплюють побудову інформаційної бази аудиту оподаткування суб'єкта господарювання: визначення джерел інформації, характеристику інформаційного забезпечення та розробку системи показників, за допомогою яких передбачається досліджувати об'єкти аудиту оподаткування суб'єкта господарювання.

ДП «Ружин-молоко» проводить наступну діяльність: перероблення молока, виробництво масла та сиру; неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; оптова торгівля фармацевтичними товарами; діяльність агентств зі стягування платежів і бюро кредитних історій; неспеціалізована оптова торгівля; роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; вантажний автомобільний транспорт; інша професійна, наукова та технічна діяльність; надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів; надання в оренду вантажних

автомобілів. Аналізуючи діяльність ДП «Ружин-молоко», варто відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності суб'єкта господарювання спадають, наприклад, рентабельність активів зростає лише на 1,86 %, а ріст прибутку зменшився на 166,37 %.

Аудит оподаткування суб'єкта господарювання дозволив здійснити загальну оцінку стану внутрішнього контролю ДП «Ружин-молоко», яка виявилась задовільною. З урахуванням недоліків виявлених під час анкетування доречним буде запровадження посади внутрішнього аудитора або створення підрозділу внутрішнього аудиту. Створення внутрішніх політик або інструкцій для діяльності різних структурних підрозділів суб'єкта господарювання дозволить оптимізувати їх роботу та чітко окреслити структуру обов'язків та підпорядкування.

Застосування в методиці аудиту оподаткування суб'єкта господарювання елементів аналізу сприяє підвищенню податкової дисципліни і зміцненню фінансового благополуччя. Показники податкової ефективності діяльності суб'єкта господарювання включають: оборотність заборгованості за податками і зборами; коефіцієнт ефективності податкової політики; рентабельність покриття податкових витрат; платоспроможність погашених податкових зобов'язань; коефіцієнт заборгованості.

Незважаючи на певні труднощі в здійсненні автоматизації, суб'єкти господарювання прагнуть до оптимізації свого бізнесу, підвищенню ефективності функціонування, фінансової прозорості, збільшенні інвестиційної привабливості, і в кінцевому підсумку до ефективного аудиту оподаткування суб'єкта господарювання. У сьогоdnішніх умовах в процесі аудиту оподаткування суб'єкта господарювання дуже поширеним є самостійна організація робочого місця аудитора. Переважно спеціалісти самостійно автоматизують і програмують найбільш типові і важливі операції облікового, аналітичного та контрольного процесу, що зручно, застосовуючи для цього можливості сучасних інтегрованих пакетів прикладних програм, електронних табличних процесорів, систем управління базами даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз типових помилок, які були виявлені під час зовнішніх перевірок системи контролю якості, проведених відповідно до вимог Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг, затвердженого рішенням Аудиторської палати України від 30.10.2014 № 302/9 (зі змінами) до набрання чинності Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019>.
2. Анфіногентова Н. Й. Аналіз контрольно-перевірочної роботи державної податкової служби України / Н.Й. Анфіногентова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2010. – С. 22-27.
3. Артюх О. В. Концепція суттєвості в практиці податкового аудиту / О. В. Артюх // Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління». – 2018. – № 1. – С. 114-118.
4. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність: монографія / К.О. Назарова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 464 с.
5. Бабіч В. В. Удосконалення оподаткування прибутку на основі визначення об'єкта оподаткування / В. В. Бабіч, А. М. Поддєрьогін // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 71-76.
6. Безверхий К. Модель внутрішньогосподарського контролю розрахунків за податками та зборами / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016. – № 2. – С. 30–36.
7. Безверхий К. Особливості обліку і звітності за податком на додану вартість в контексті законодавчих інновацій / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 1. – С. 26-33.

8. Білуха М. Основні напрями розвитку обліку та контролю за електронною технологією в ХХІ столітті / М. Білуха // Вісник КНТЕУ. – 2005. – № 3. – С. 13-17.
9. Бондаренко Н. М. Податкова звітність: економічна сутність та її класифікація / Н. М. Бондаренко, В. В. Ільченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 21. – С. 639-644.
10. Власова О. Є. Податковий облік і звітність / О. Є. Власова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 160 с.
11. Воїнова Т.С. Становлення теоретичних засад податкового аудиту в Україні / Т.С. Воїнова // Бизнес Информ. – 2009. – № 12. – С. 120-122.
12. Володимирова С. Корпоративні права у дарунок / С. Володимирова, Л. Сліпаченко // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2016. – № 43. – С. 20-21.
13. Городецька Т. Е. Податок на доходи фізичних осіб як форма прибуткового оподаткування / Т. Е. Городецька, К. О. Засядько, В. Г. Яременко // Економіка. Фінанси. Право. – 2018. – № 3. – С. 6-8.
14. Данілов І. Зміни в оподаткуванні доходів / І. Данілов // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2017. – № 17. – С. 42-44.
15. Державний фінансовий аудит: методологія та організація: монографія / Є. В. Мних, М. О. Никонович, С. В. Бардаш, Н. С. Барабаш, К. О. Назарова, О. Т. Олендій – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2009. – 319 с.
16. Диха М.В. Податки в системі забезпечення економічної безпеки та розвитку національної економіки / М. В. Диха, Г. М. Колісник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 4. – С. 49-53.
17. Драчук В. Ю. Розрахункові операції за податковими платежами як об'єкт обліку та аудиту / В. Ю. Драчук // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2016. – № 3. – С. 185-188.

18. Ерфан Є. А. Загальнодержавні податки і збори як основні джерела формування державних доходів / Є. А. Ерфан, Х. Я. Гук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2019. – № 24(2). – С. 9-16.
19. Задорожня Л. А. Звітні аспекти адміністрування податку на доходи фізичних осіб в Україні / Л. А. Задорожня // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 15. – С. 26-31.
20. Зінкевич А.В. Теоретичні аспекти та методика здійснення аудиту податку на додану вартість / А.В. Зінкевич // Економіка і суспільство. – 2017. – № 13. – С. 1359-1364.
21. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
22. Івахненко С. В. Контроль фінансової інформації: сучасні технології // Фінанси України. – 2010. – № 1 (170). – С. 87-97.
23. Ілюхіна Н. Адаптація міжнародних практик оподаткування та обліку нематеріальних активів до вітчизняних стандартів / Н. Ілюхіна, І. Аскерова // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – 2019. – № 4. – С. 59-73.
24. Кармазіна Н.В. Генерування аудиторських процедур у контексті аудиту розрахунків із бюджетом за податками та платежами / Н.В. Кармазіна // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. – 2018. – № 1. – С. 119-122.
25. Качула С. В. Податки як інструмент реалізації соціальної функції держави в умовах макроекономічної нестабільності / С. В. Качула // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Економіка. – 2017. – № 11. – С. 38–45.
26. Качула С. В. Податки як основа реалізації соціальної функції держави / С. В. Качула, Д. А. Бодня, А. О. Поривай // Економічний вісник університету. – 2017. – № 34. – С. 251-259.

27. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку: навчальний посібник / О.В. Клименко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
28. Коба О. В. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід / О. В. Коба, Я. О. Горбенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 22. – С. 931-935.
29. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства: монографія / Є.В. Мних, С.В. Бардаш, О.А. Шевчук та ін.; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 452 с.
30. Кульчицька Н.Є. Податковий аудит як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства // Н.Є. Кульчицька, Т.А. Яковець // Бухгалтерський облік і аудит. – 2017. – № 1. – С. 21-28.
31. Куцик П.О. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник. – Львів, 2017. – 508 с.
32. Ларікова Л. Процедури щодо створення комплексної системи автоматизації аудиту // Аудитор України. – № 13. – 2009. – С. 54-59.
33. Лега О. Використання податкової інформації в розрахунках з бюджетом / О. Лега // Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. – 2017. – № 3. – С. 63-74.
34. Лубковський С. А. Модель гармонізації податкового перерозподілу доходів фізичних осіб / С. А. Лубковський // Економіка та держава. – 2018. – № 3. – С. 88-99.
35. Лук'янцев С. Ознаки податку: теоретичний та прикладний аспект / С. Лук'янцев // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 9. – С. 160-164.
36. Майбуров И.А. Ключевые проблемы теории налогообложения: информация к размышлению: монография / И.А. Майбуров. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2009. – С. 12-24.
37. Малащенко В. Економічна безпека підприємства як чинник ефективного корпоративного управління / Ю.В. Ковбасюк,

- В.П. Трощинський, Н.І. Балдич, В.Д. Бакуменко // Науковий вісник / Національної академії держ. управ. при Президентові України. – Київ, 2011. – С. 283-291.
38. Малишкін О.І. Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика: монографія / О.І. Малишкін. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 376 с.
39. Марущак В. Правовий механізм державного регулювання податків / В. Марущак, О. Марущак // Актуальні проблеми державного управління. – 2018. – № 2. – С. 92-96.
40. Марущак О. Держава і податки в регулюванні економічного циклу / О. Марущак // Актуальні проблеми державного управління. – 2018. – № 1. – С. 78-82.
41. Матієнко-Зубенко І. І. Інформаційні системи і технології в обліку: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / І. І. Матієнко-Зубенко, Л. О. Терещенко, О. І. Богославець. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
42. Мельник М.І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. – 330 с.
43. Несходовський І. С. Інформаційні системи і технології фінансового контролю: навч. посіб. / І. С. Несходовський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 231 с.
44. Овчарик Р. Ю. Аудит на базі комп'ютерних програм: продуктивність, рентабельність та тенденції розвитку / Р. Ю. Овчарик // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки. – 2017. – № 1. – С. 68-72.
45. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова]; за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: «ВМВ», 2014. – 418 с.

46. Оподаткування юридичних осіб та аудит у сфері оподаткування: навчальний посібник / І. К. Дрозд, В. М. Іванков, О. А. Магопєць, Г. Б. Назарова, В. В. Шалімов, Н. С. Шалімова / За редакцією Н. С. Шалімової. – К.: ТОВ «Видавництво «СОВА», 2017. – 524 с.
47. Особливості податкового аудиту у суб'єктів господарювання аудиторськими компаніями : матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції [«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»], (Тернопіль, 30 червня 2017 р.): тези доповідей. – Т.: Тернопільський нац. екон. ун-т, 2017. – 237 с.
48. Петрик О.А. Сутність аудиту оподаткування підприємств згідно з нормами Податкового кодексу України та порядок його організації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12562/1/38_190-197_Vis_722_menegment.pdf.
49. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
50. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. – 330 с.
51. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/podatkov_i_mehanizmu-f6424.pdf.
52. Савченко Ю. О. Організація податкового обліку та складання податкової звітності суб'єктами господарювання / Ю. О. Савченко // Тези доповідей XV Всеукраїнська студентська наукова конференція

- «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту : теорія, методологія, організація». – 2017. – С. 160-163.
53. Саєнко О. Р. Податкове навантаження як оцінка ефективності системи оподаткування в Україні / О. Р. Саєнко // Агросвіт. – 2019. – № 11. – С. 30-34.
54. Слепцова Н. В. Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та реалії адміністрування ПДФО в Україні / Н. В. Слепцова, Л. В. Кочура // Економіка та держава. – 2019. – № 4. – С. 82-85.
55. Стрілець В. Ю. Обґрунтування репрезентативної системи показників оцінювання впливу оподаткування на розвиток суб'єктів малого підприємництва / В. Ю. Стрілець // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 10. – С. 44-48.
56. Ткачик Ф.П. Податкове консультування: навчальний посібник / Ф.П. Ткачик. – Тернопіль: Вектор, 2015. – 252 с.
57. Толочко В. М. Огляд механізму стягування податків в Україні та деяких країнах світу / В. М. Толочко, Т. Ф. Музика / Современная фармация. – 2016. – № 1. – С. 71-74.
58. Тучак Т. В. Благодійні податки на доходи: зарубіжний досвід / Т.В. Тучак // Економічний вісник. Серія: Фінанси, облік, оподаткування. – 2019. – № 3. – С. 242-249.
59. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
60. Фінансовий аудит: інформаційно-аналітичне забезпечення : монографія / [Є.В. Мних, С.В. Бардаш, К.О. Назарова, О.Л. Шерстюк, В.П. Белякова, В.П. Міняйло] ; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 416 с.
61. Фоміна Т. В. Основні етапи проведення аудиту податків, зборів, обов'язкових платежів / Т. В. Фоміна // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2010. – № 18. – С. 228-233.

62. Хатнюк Н.С. Теоретичні засади визначення сучасних податкових правовідносин в Україні / Н.С. Хатнюк // Наше право. – 2017. – №1. – С. 178-183.
63. Шафоростов О. Нашу розробку можна сміливо віднести до класу експертних систем // Аудитор України. – 2009. – №17. – С. 42-46.
64. Шот А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість на підприємствах України / А. Шот, Ю. Платонова // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2018. – № 2. – С. 151-160.
65. Шульга А. А. Система оподаткування та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств / А. А. Шульга // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – 2006. – № 12. – С. 268-271.
66. Deloitte. 2017 Global corporate treasury survey. – [Electronic resource]. – Access mode: <https://www2.deloitte.com/us/en/pages/risk/articles/global-corporate-treasury-survey-2017.html>.
67. EY. Digital and business 2017 survey. – [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.ey.com/ru/ru/services/advisory/eydigital-and-business-2017>.
68. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. 2015 Edition. Volume I. – New York: International Federation of Accountants, 2016 – 1249 p.
69. KPMG. Cyber security: A failure of imagination by CEOs survey. – [Electronic resource]. – Access mode: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2015/12/cyber-security-a-failure-of-imagination-byceos.html>.
70. PWC. Global Annual Review 2017 survey. – [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.pwc.com/gx/en/about/globalannual-review-2017.html>.

ДОДАТКИ

Вплив податкових відносин на цілі та відповідальність аудитора при виконанні завдань з аудиту фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг

Прояв податкових відносин	Міжнародний стандарт аудиту	Цілі та відповідальність аудитора
<p>Наявність окремих рядків у формах фінансової звітності, присвячених розрахункам з бюджетом та державними цільовими фондами:</p> <p>1. Баланс: ряд. 1135 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом», ряд. 1136 «у тому числі з податку на прибуток», ряд. 1620 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом», ряд. 1621 «у тому числі з податку на прибуток», ряд. 1625 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування».</p> <p>2. Звіт про рух грошових коштів: ряд. 3005 «Надходження від повернення податків і зборів», ряд. 3006 «у тому числі податку на додану вартість», ряд. 3100 «Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи», ряд. 3115 «Витрачання на оплату зобов'язань з податків і зборів».</p>	<p>500 «Аудиторські докази», 501 «Аудиторські докази - додаткові міркування щодо відібраних елементів», 505 «Зовнішні підтвердження», 520 «Аналітичні процедури», 530 «Аудиторська вибірка», 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації», 550 «Пов'язані особи», 560 «Подальші події», 570 «Безперервність», 590 «Письмові заповнення».</p>	<p>Обов'язкова перевірка статей форм фінансового звіту (балансу та звіту про рух грошових коштів), які стосуються залишків дебіторської заборгованості та поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом та зі страхування, витрачання грошових коштів на оплату відрахувань на соціальні заходи, зобов'язань з податків і зборів, надходження грошових коштів у вигляді повернення податків та зборів. Обов'язкове виконання тестів заходів контролю та процедур по суті за даним класом операцій, залишками на рахунках та розкриттям інформації. Застосування процедур всіх типів: перевірка, спостереження, запит, підтвердження, перерахунок, повторне виконання та аналітична процедура.</p>

<p>Розгляд податкового законодавства в цілому як таке, що має суттєвий вплив на показники фінансової звітності відповідно до вимог МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності»</p>	<p>МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності»</p>	<p>Обов'язковий розгляд впливу податкового законодавства на показники фінансової звітності та розкриття інформації у фінансовій звітності відповідно до вимог МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності». Цілі аудитора при розгляді законодавчих та нормативних актів сфери оподаткування такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо дотримання положень законодавчих та нормативних актів, які регулюють податкові відносини, як такі, що безпосередньо впливають на визначення суттєвих сум і розкриття інформації у фінансовій звітності суб'єкта господарювання; • виконання визначених аудиторських процедур для виявлення недотримання вимог законодавчих та нормативних актів сфери оподаткування, які мають суттєвий вплив на фінансову звітність; • виконання належних дій у відповідь на недотримання або підозрюване недотримання вимог законодавчих та нормативних актів, які регулюють порядок нарахування та сплати податків, зборів та обов'язкових платежів юридичними особами, ідентифікованих під час аудиту.
--	--	---

<p>Визнання такого класу операцій як розрахунки з бюджетом та державними цільовими фондами як такі, в яких ризик виникнення помилок та шахрайства є доволі високим</p>	<p>МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності»</p>	<p>Цілі аудитора при дослідженні шахрайства в сфері оподаткування при аудиті фінансової звітності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ідентифікувати та оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства при нарахуванні та сплаті податків, зборів та обов'язкових платежів; • отримати достатні та прийнятні аудиторські докази, що стосуються оцінених ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, через розробку і застосування прийнятних дій у відповідь; • вжити належних заходів у відповідь на шахрайство або підозрюване шахрайство при нарахуванні та сплаті податків, ідентифіковане під час аудиту
--	--	--

Джерело: розроблено автором

Рис. Б.1. Методи обробки економічної інформації для цілей аудиту оподаткування суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено автором

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство _____ ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО» _____ Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія _____ за ЄДРПОУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОАТУУ _____
 Вид економічної діяльності _____ за КОПФГ _____
 Середня кількість працівників _____ за КВЕД _____
 Адреса, телефон _____

КОДИ	
	01
	31826107

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	60	55
первісна вартість	1001	110	110
накопичена амортизація	1002	(55)	(60)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1900	2300
Основні засоби	1010	34000	29000
первісна вартість	1011	150000	150000
знос	1012	(120000)	(12000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	35000	32000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	27000	24000
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	34000	48000
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6900	990
з бюджетом	1135	370	4000
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20	130

Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	50	85
Витрати майбутніх періодів	1170	-	10
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	74000	97000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	110000	130000
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2400	2400
Капітал у дооцінках	1405	5000	3800
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	25000	29000
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	32000	36000
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	7500	3600
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	7500	3600
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	34000	34000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	28000	47000
розрахунками з бюджетом	1620	280	450
у тому числі з податку на прибуток	1621	130	260
розрахунками зі страхування	1625	140	180
розрахунками з оплати праці	1630	660	770
Поточні забезпечення	1660	630	150
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3500	2400
Усього за розділом III	1695	70000	90000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	110000	130000

Керівник

Головний бухгалтер

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО»
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2018 р.

Код за ДКУД

1801003

Форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	590000	470000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(560000)	(440000)
Валовий:			
прибуток	2090	31000	23000
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	3200	8900
Адміністративні витрати	2130	(5900)	(4500)
Витрати на збут	2150	(11000)	(9100)
Інші операційні витрати	2180	(6400)	(9200)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11000	8500
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(6100)	(6000)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4300	2500
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(750)	(440)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3500	2100
збиток	2355	( )	( )

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3500	2100

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	550000	440000
Витрати на оплату праці	2505	17000	12000
Відрахування на соціальні заходи	2510	3500	2600
Амортизація	2515	7100	7000
Інші операційні витрати	2520	6400	9200
Разом	2550	580000	470000

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство _____ ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО» _____ Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____ за КОАТУУ _____ за КОПФГ _____ за КВЕД _____
 Територія _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____
 Вид економічної діяльності _____
 Середня кількість працівників _____
 Адреса, телефон _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

КОДИ	
	01
	31826107

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	65	60
первісна вартість	1001	110	110
накопичена амортизація	1002	(50)	(55)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2100	1900
Основні засоби	1010	38000	34000
первісна вартість	1011	150000	150000
знос	1012	(110000)	(120000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	40000	35000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	14000	27000
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30000	34000
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1600	6900
з бюджетом	1135	3100	370
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	20

Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9200	63000
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	57000	74000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	97000	110000
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2400	2400
Капітал у дооцінках	1405	5000	5000
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22000	25000
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	31000	32000
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	11000	7500
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	11000	7500
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	26000	34000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	25000	28000
розрахунками з бюджетом	1620	250	280
у тому числі з податку на прибуток	1621	80	130
розрахунками зі страхування	1625	180	140
розрахунками з оплати праці	1630	730	660
Поточні забезпечення	1660	840	630
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	3500
Усього за розділом III	1695	56000	70000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	97000	110000

Керівник

Головний бухгалтер

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО»
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2017 р.

Код за ДКУД 1801003

Форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	470000	310000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(440000)	(290000)
Валовий: прибуток	2090	23000	19000
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	8900	5800
Адміністративні витрати	2130	(4500)	(4000)
Витрати на збут	2150	(9100)	(9400)
Інші операційні витрати	2180	(9200)	(7500)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	8500	3600
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(6000)	(6700)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	(10)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2500	-
збиток	2295	( )	(3100)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(440)	( )
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2100	-
збиток	2355	( )	(3100)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2100	(3000)

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	440000	280000
Витрати на оплату праці	2505	12000	9800
Відрахування на соціальні заходи	2510	2600	2100
Амортизація	2515	7000	12000
Інші операційні витрати	2520	9200	7500
Разом	2550	470000	310000

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство _____ ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО» _____ Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія _____ за ЄДРПОУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОАТУУ _____
 Вид економічної діяльності _____ за КОПФГ _____
 Середня кількість працівників _____ за КВЕД _____
 Адреса, телефон _____

КОДИ	
	01
	31826107

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	70	65
первісна вартість	1001	110	110
накопичена амортизація	1002	(45)	(50)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2200	2100
Основні засоби	1010	35000	38000
первісна вартість	1011	140000	150000
знос	1012	(96000)	(110000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	38000	40000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	6900	14000
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24000	30000
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	17000	1600
з бюджетом	1135	4400	3100
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	50	15

Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1900	9200
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	53000	57000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	90000	97000
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2400	2400
Капітал у дооцінках	1405	14000	6300
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	18000	22000
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	34000	31000
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	12000	11000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	12000	11000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	26000	26000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	14000	25000
розрахунками з бюджетом	1620	930	250
у тому числі з податку на прибуток	1621	790	80
розрахунками зі страхування	1625	300	180
розрахунками з оплати праці	1630	630	730
Поточні забезпечення	1660	960	840
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	45000	56000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	90000	97000

Керівник

Головний бухгалтер

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО»
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2016 р.

Код за ДКУД

1801003

Форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	310000	250000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(290000)	(220000)
Валовий:			
прибуток	2090	19000	30000
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	5800	6800
Адміністративні витрати	2130	(4000)	(3400)
Витрати на збут	2150	(9400)	(9000)
Інші операційні витрати	2180	(7500)	(9500)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3600	15000
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	20
Фінансові витрати	2250	(6700)	(4800)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(10)	(430)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	9400
збиток	2295	(3100)	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	( )	(1600)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	7700
збиток	2355	(3100)	( )

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	14000
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	14000
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	14000
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(3000)	22000

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	280000	210000
Витрати на оплату праці	2505	9800	8400
Відрахування на соціальні заходи	2510	2100	3100
Амортизація	2515	12000	2700
Інші операційні витрати	2520	7500	9300
Разом	2550	310000	240000

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство _____ ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО» _____ Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія _____ за ЄДРПОУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОАТУУ _____
 Вид економічної діяльності _____ за КОПФГ _____
 Середня кількість працівників _____ за КВЕД _____
 Адреса, телефон _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

КОДИ	
	01
	31826107

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2015 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	75	70
первісна вартість	1001	110	110
накопичена амортизація	1002	(40)	(45)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2100	2200
Основні засоби	1010	17000	35000
первісна вартість	1011	27000	140000
знос	1012	(11000)	(96000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	20	-
інші фінансові інвестиції	1035	20	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	19000	38000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8400	6900
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	21000	24000
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1200	17000
з бюджетом	1135	4100	4400
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	50

Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	330	1900
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	35000	53000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	54000	90000
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2400	2400
Капітал у дооцінках	1405	-	14000
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13000	18000
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	15000	34000
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	1700	12000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	1700	12000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18000	26000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	17000	14000
розрахунками з бюджетом	1620	150	930
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	790
розрахунками зі страхування	1625	300	300
розрахунками з оплати праці	1630	640	630
Поточні забезпечення	1660	-	960
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10	1100
Усього за розділом III	1695	38000	45000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	54000	90000

Керівник

Головний бухгалтер

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО»
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2015 р.

Код за ДКУД

1801003

Форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	250000	200000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(220000)	(190000)
Валовий:			
прибуток	2090	30000	17000
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	6800	6400
Адміністративні витрати	2130	(3400)	(2600)
Витрати на збут	2150	(9000)	(7100)
Інші операційні витрати	2180	(9500)	(6400)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	15000	7000
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	20	-
Фінансові витрати	2250	(4800)	(2800)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(430)	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	9400	4200
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1600)	(740)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7700	3400
збиток	2355	( )	( )

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	14000	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	14000	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	14000	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22000	3400

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	210000	180000
Витрати на оплату праці	2505	8400	8300
Відрахування на соціальні заходи	2510	3100	3100
Амортизація	2515	2700	2000
Інші операційні витрати	2520	9300	6200
Разом	2550	240000	200000

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство _____ ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО» _____
 Територія _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____
 Вид економічної діяльності _____
 Середня кількість працівників _____
 Адреса, телефон _____

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
	01
	31826107

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2014 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	90	75
первісна вартість	1001	110	110
накопичена амортизація	1002	(25)	(40)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1700	2100
Основні засоби	1010	16000	17000
первісна вартість	1011	24000	27000
знос	1012	(8200)	(11000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	20	20
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	18000	19000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9100	8400
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9200	21000
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	590	1200
з бюджетом	1135	-	4100
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-

Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	610	330
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	20000	35000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	37000	54000
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2400	2400
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9000	13000
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	12000	15000
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	3100	1700
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	3100	1700
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	12000	18000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	7000	17000
розрахунками з бюджетом	1620	290	150
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	240	300
розрахунками з оплати праці	1630	510	640
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10	10
Усього за розділом III	1695	23000	38000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	37000	54000

Керівник

Головний бухгалтер

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

01

Підприємство ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «РУЖИН-МОЛОКО»
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2014 р.

Код за ДКУД 1801003

Форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	200000	130000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(190000)	(120000)
Валовий: прибуток	2090	17000	13000
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	6400	600
Адміністративні витрати	2130	(2600)	(2400)
Витрати на збут	2150	(7100)	(3300)
Інші операційні витрати	2180	(6400)	(980)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	7000	6300
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(2800)	(2600)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4200	3800
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(740)	(700)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3400	3100
збиток	2355	( )	( )

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3400	3100

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	180000	110000
Витрати на оплату праці	2505	8300	6600
Відрахування на соціальні заходи	2510	3100	2500
Амортизація	2515	2000	1800
Інші операційні витрати	2520	6200	1100
Разом	2550	200000	120000

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

**Анкета процедур загального стану внутрішнього контролю та за
податковою звітністю та платежами**

Питання	Відповідь
Чи приведений Статут до останніх змін у законодавстві?	Так
Чи оцінюється підприємницький ризик і чи вдається керівництво до адекватного управління ним?	Керівництво підприємства дотримується поставленої мети діяльності підприємства, проте підприємницький ризик не оцінюється.
Чи є у керівництва підстави для перекручення фінансової звітності?	Ні
Чи тільки керівник має право підпису платіжних документів?	Ні, право другого підпису має головний бухгалтер.
Чи усі платіжні доручення підписані керівником?	Так
Чи узгоджений розподіл прав, обов'язків і відповідальності з організаційною структурою підприємства?	Так
Чи вдається керівництво відповідного рівня до санкціонування господарських операцій?	Так
Чи проводиться контроль з боку вищих керівників за виконанням делегованих прав і обов'язків?	Так
Чи розподілені обов'язки з заповнення банківських документів та обробки банківських виписок?	Ні
Чи відповідає організаційна структура розмірові підприємства?	Так
Чи розподілені обов'язки з обліку банківських операцій та обліку розрахунків з контрагентами, з бюджетом?	Так
Чи регулярно проводяться збори засновників, наради?	Так
Чи оформлені рішення зборів (нарад) протоколами?	Так
Чи існує спеціальний орган (посада) внутрішнього контролю?	Ні
Чи враховує існуючий розподіл прав і обов'язків особливості господарської діяльності?	Так
Чи можливі конфлікти інтересів підрозділів (осіб)?	Ні
Чи встановлені: а) показники оцінки результатів діяльності підрозділів (осіб)? б) заходи заохочення (стягнення)?	а)Ні б)Так
Чи укладені договори про матеріальну відповідальність: а) індивідуальні (повна, часткова); б) колективні?	Так
Чи розроблені на підприємстві: а) положення про структурні підрозділи; б) посадові інструкції?	а)Ні б)Так
Чи достатня кваліфікація облікового персоналу?	Так

Закінчення табл. 3.1

Чи визначена облікова політика на звітний період?	Так
Чи здійснюється спеціалізація облікових робіт?	Так
Чи контролюється виконання старшим за посадою?	Так
Чи автоматично здійснюється нумерація банківських документів на підприємстві?	Так
Чи застосовується програма «Клієнт-Банк»	Так
Чи додаються до банківських виписок усі необхідних документи?	Так, але не завжди оригінали.
Чи підписані реєстри обліку виконавцями та головним бухгалтером?	Так
Чи в повному обсязі дані виписок банків відображені у реєстрах бухгалтерського обліку за кореспондуючими рахунками?	Так
Чи виконуються встановлені процедури контролю достовірності облікової інформації: а) арифметична перевірка; перевірка за змістом; б) оборотні відомості аналітичного обліку до синтетичних рахунків; в) оборотні відомості синтетичних рахунків; інвентаризація та інше?	Так
Чи були встановлені суттєві недоліки у системі обліку попередньою перевіркою: перевіркою податкових органів; іншими уповноваженими органами?	Були встановлені деякі недоліки, проте виправлені.
Чи не було втрат документів або реєстрів обліку?	Так, замість деякі оригінали документів замінені копіями.
Чи здійснюється у встановленому порядку вивірка даних підприємства та банків щодо залишків на рахунках?	Так

Джерело: розроблено автором

Аудиторський висновок
про достовірність фінансової звітності
Дочірнього підприємства «Ружин-Молоко»
за 2018 рік

Основні відомості про підприємство:

Повне найменування: Дочірнє підприємство «Ружин-Молоко».

Код за ЄДРПОУ: 31826107.

Організаційно-правова форма: дочірнє підприємство.

Форма власності: приватна.

Місцезнаходження: Україна, 13601, Житомирська обл., Ружинський район, селище міського типу Ружин, вул.Київська, будинок 68.

Аудитором Ганжою Вячеславом Івановичем (Свідоцтво про внесення в Реєстр аудиторських фірм та аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги № 1857, видане Аудиторською палатою України 26.01.2005 р., термін дії – до 26.01.2020 р.) відповідно до договору № 10-14 від 28 травня 2019 року була проведена аудиторська перевірка фінансової звітності Дочірнього підприємства «Ружин-Молоко» за період з 01 січня 2018 року по 31 грудня 2018 року.

Предметом аудиту були питання перевірки повноти, достовірності та відповідності встановлених законодавством вимог щодо формування фінансової звітності за 2018 рік: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ДП «Ружин-молоко» станом на 31.12.2018 року.

Облікова політика. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві ДП «Ружин-молоко» в 2018 році здійснювалась відповідно до наказу про облікову політику, вимогам, передбаченими Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV і Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73 й іншим нормативними документами.

Стан синтетичного й аналітичного обліку первинних документів й облікових реєстрів ДП «Ружин-молоко» в основному відповідає вимогам, передбаченим нормативними документами з питань організації бухгалтерського обліку в Україні. Інформація у фінансовій звітності відповідає даним бухгалтерського обліку. Концептуальною основою фінансової звітності підприємства є Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, внутрішні положення підприємства. У фінансовій звітності відображена інформація, необхідна внутрішнім й зовнішнім користувачам фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу. Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне відображення інформації в фінансових звітах у відповідності до застосованої концептуальної основи фінансової звітності, та ця відповідальність стосується: розробки, впровадження та застосування внутрішнього контролю щодо підготовки та достовірного відображення інформації в фінансових звітах, що не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок; вибору та застосування відповідної облікової політики; та подання облікових оцінок, що є відповідними в даних обставинах.

Відповідальність аудитора. Аудитор несе відповідальність за висловлення думки щодо цих фінансових звітів на підставі аудиторської перевірки згідно з Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII, а також Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості і супутніх послуг (МСА) 700, 701, 720. Аудиторська перевірка проводилась на підставі Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості і супутніх послуг, Кодекс етики професійних бухгалтерів тощо. Ці стандарти вимагають від аудитора дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять суттєвих помилок і перекручень.

Аудиторська думка. Під час перевірки ДП «Ружин-молоко» аудитор керувався наступними законодавчими актами: Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII зі змінами й доповненнями; Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості і супутніх послуг Міжнародної федерації бухгалтерів, які використовуються в якості національних стандартів аудиту в Україні, у т. ч. МСА 700, 701, 720; Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку; Положення (стандарти) бухгалтерського обліку; Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р.; Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.1999 р. зі змінами та доповненнями.

Аудиторська перевірка ДП «Ружин-молоко» проводилась з 28 травня по 05 червня 2019 р. Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів стосовно сум та розкриттів у фінансових звітах. Відбір процедур залежить від судження аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосується підготовки та достовірності представлення фінансових звітів, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю

підприємства. Аудит включає також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових звітів. Під час аудиту зроблено дослідження шляхом проведення вибіркової перевірки на відповідність даних первинних документів даним синтетичного та аналітичного обліку, тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовому звіті, а також оцінку відповідності застосованих принципів бухгалтерського обліку нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку на Україні та ведення податкового обліку. Інформація, що міститься у цьому звіті, базується на даних бухгалтерського обліку, звітності та документах підприємства, що були надані аудиторю керівниками та працівниками підприємства, яка вважається надійною і достовірною.

Вважаємо, що в ході проведення аудиторської перевірки отримано достатні аудиторські докази для висловлення думки. Однак, оскільки ми не брали участь в інвентаризації запасів підприємства, то не маємо можливості одержати досить аудиторських доказів для вираження безумовно-позитивної думки. Після проведених аудиторських процедур, результатом яких став висновок, є змога сформуванню умовно-позитивну думку щодо фінансової звітності підприємства.

ВИСНОВОК. На нашу думку, за винятком вищевказаних обмежень щодо обсягу перевірки, фінансові звіти ДП «Ружин-молоко» у складі Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31.12.2018 року та Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік представляють справедливо та достовірно в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ДП «Ружин-молоко» станом на 31 грудня 2018 року, їх фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що минув на зазначену дату, у відповідності з вимогами Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та законів України.

Стан бухгалтерського обліку на підприємстві

Бухгалтерський облік на підприємстві ДП «Ружин-молоко» ведеться відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16 07 1999 р. № 996-XIV, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативних документів з питань організації бухгалтерського обліку, наказу про облікову політику підприємства. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Облік на ДП «Ружин-молоко» автоматизовано, застосовується бухгалтерська програма «1С: Підприємство 7.7».

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності проведена інвентаризація активів і зобов'язань ДП «Ружин-молоко» на підставі наказу по підприємству станом на 01.10.2018 року, відповідно до вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Розбіжностей між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю об'єктів основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, запасів, грошових коштів та зобов'язань інвентаризаційною комісією не виявлено.

Стан бухгалтерського обліку ДП «Ружин-молоко» задовільний.

Аудит бухгалтерського обліку необоротних активів

В фінансовій звітності ДП «Ружин-молоко» відображені основні засоби: які контролюються підприємством; вартість яких визначена по історичній собівартості придбання; які утримуються з метою використання їх у процесі діяльності підприємства протягом терміну корисного використання, що перевищує календарний рік.

Дані аналітичного обліку відповідають даним синтетичного обліку основних засобів. В примітці «Основні засоби» підприємством достовірно розкрито інформацію щодо класифікації основних засобів і їх руху протягом 2018 року. Станом на 31.12.2018 року залишкова вартість основних засобів ДП «Ружин-молоко» складає 29000,00 тис. грн. в порівнянні з попереднім періодом зменшилась на 5000,00 тис. грн. При нарахуванні зносу основних засобів застосовувалися норми і методи нарахування амортизацій за методом зменшення залишкової вартості, амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів нараховувалася першому місяці використання активів у розмірі 100 % його вартості, що встановлено обліковою політикою підприємства. Класифікація, визнання та оцінка основних засобів ДП «Ружин-молоко» відповідають визначеним методологічним засадам формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності згідно Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО № 7 «Основні засоби».

Облік нематеріальних активів ДП «Ружин-молоко» здійснювався у відповідності з П(С)БО № 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 року № 242 і встановлений на підприємстві обліковою політикою. Станом на 31.12.2018 року залишкова вартість нематеріальних активів ДП «Ружин-молоко» складає 55,00 тис. грн. і зменшилась на 5,00 тис. грн. При нарахуванні зносу нематеріальних активів застосовувалися норми і методи нарахування амортизацій прямолінійним методом що встановлено обліковою політикою. На протязі звітного періоду визначені методи нарахування зносу не змінювалися. Класифікація, визнання та оцінка нематеріальних активів відповідають визначеним методологічним засадам формування в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні

активи, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності згідно Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО № 8 «Нематеріальні активи».

Аудит бухгалтерського обліку запасів

Аналітичний облік запасів ДП «Ружин-молоко» відповідає даним синтетичного обліку, виробничі запаси в балансі відображені по первісній вартості (собівартості) та утримуються для використання під час здійснення господарської діяльності. Станом на 31.12.2018 року підприємство ДП «Ружин-молоко» має запаси загальною вартістю 24000,00 тис. грн. Залишок запасів в порівнянні з попереднім періодом зменшилась на 3,00 тис. грн. Класифікація, визнання та первісна оцінка запасів відповідають визначеним методологічним засадам формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності згідно Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО № 9 «Запаси».

Аудит грошових коштів

Бухгалтерський облік та документальне оформлення касових операцій на підприємстві ДП «Ружин-молоко» відповідає вимогам Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. Підприємством ДП «Ружин-молоко» здійснюється контроль за рухом грошових коштів у касі, про що свідчать акти інвентаризації каси. Ведення та документальне оформлення підприємством ДП «Ружин-молоко» операцій по розрахунковому та інших банківських рахунках відповідає вимогам відповідних нормативних актів, зокрема, Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22. Класифікація, визнання та оцінка грошових коштів ДП «Ружин-молоко» відповідають визначеним методологічним засадам формування в бухгалтерському обліку інформації про грошові кошти, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73. Станом на 31.12.2018 року підприємство ДП «Ружин-молоко» має грошових коштів загальною вартістю 22000,00 тис. грн. Залишок грошових коштів в порівнянні з попереднім періодом збільшилась на 15700,00 тис. грн.

Аудит дебіторської заборгованості

Формування у бухгалтерському обліку підприємства ДП «Ружин-молоко» інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності відповідає вимогам П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Дебіторська заборгованість ДП «Ружин-молоко», яка рахується на балансі підприємства, за термінами погашення віднесена до поточної. Поточна дебіторська заборгованість оцінена за первісною вартістю і включена до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю. Аналітичні дані дебіторської заборгованості відповідають даним синтетичного обліку. В Примітках у розділі «Дебіторська заборгованість» розкрито інформацію щодо залишку дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості за термінами погашення станом на 31.12.2018 р. Станом на 31.12.2018 року дебіторська заборгованість ДП «Ружин-молоко» складає 53120,00 тис. грн. В порівнянні з попереднім періодом дебіторська заборгованість збільшилася на 11830,00 тис. грн.

Аудит власного капіталу

Засновниками підприємства ДП «Ружин-Молоко» є Товариство з обмеженою відповідальністю «ОЛІМП-ІГ» (100 % акцій підприємства). Кінцевий бенефіціарний власник (контролер): Покотило Микола Олександрович, Кузнецов Артем Володимирович (30% права голосу), Мельник Тетяна Петрівна (30% права голосу), Васильченко Оксана Олегівна (30% права голосу). Зареєстрований (пайовий) капітал ДП «Ружин-Молоко» формується за рахунок внеску засновників в розмірі 2400,00 тис. грн. Майно підприємства ДП «Ружин-молоко» належить до приватної власності. Бухгалтерський облік господарських операцій з власного капіталу ДП «Ружин-молоко» ведеться на бухгалтерських рахунках передбачених Інструкцією Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291 зі змінами та доповненнями. Облік власного капіталу відповідає вимогам чинного законодавства, ведеться без порушень.

Аудит зобов'язань

Визнання, облік та оцінка зобов'язань ДП «Ружин-молоко» здійснюється відповідно до П(С)БО 11 «Зобов'язання». Загальна сума зобов'язань підприємства ДП «Ружин-молоко» станом на 31.12.2018 р. складає 93600,00 тис. грн., що на 16100,00 тис. грн. більше за попередній період. Показники балансу на 31.12.2018 р., що характеризують стан розрахунків по заробітній платі, соціальному страхуванню, з підзвітними особами, бюджетом та позабюджетними фондами, відповідають даним

регістрів аналітичного та синтетичного обліку, що дає підстави для підтвердження про їх достовірність.

Розрахунки з оплати праці працівникам ДП «Ружин-молоко» ведуться на рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці». Заробітна плата нараховується згідно штатного розкладу на основі таблиця робочого часу. Вибірково перевірено нарахування та утримання від зарплати податку з доходів фізичних осіб, обов'язкових відрахувань органам пенсійного та соціального страхування.

Зобов'язання підприємства ДП «Ружин-молоко», що склалися на дату балансу, оцінені за первісною вартістю. Зобов'язання підтверджуються даними синтетичного і аналітичного обліку. Кредиторська заборгованість являється реальною і документально підтверджена.

В ході аудиту операцій щодо оплати праці на підприємстві ДП «Ружин-молоко» аудитором були виявлені наступні порушення:

- 1) невідповідність суми єдиного соціального внеску за даними розроблюваної таблиці даним облікових регістрів (журналів, Головної книги) – невідповідність даних аналітичного та синтетичного обліку;
- 2) сальдо по рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням» за даними Головної книги не відповідає даним балансу – невідповідність даних рядку «Поточні зобов'язання за розрахунками»;
- 3) віднесення до собівартості, послуг для цілей оподаткування суми нарахованих страхових внесків на оплату праці працівників, зайнятих в невиробничій сфері – заниження собівартості послуг, завищення оподатковуваного прибутку;
- 4) завищення (заниження) розміру нарахованої допомоги з тимчасової непрацездатності, внаслідок неправильного розрахунку бази для її нарахування – неправомірне витрачання коштів Пенсійного фонду, викривлення розрахунків з працівниками, викривлення нарахування податку з доходів працівників;
- 5) до складу сукупного доходу для нарахування податку на доходи фізичних осіб не включені виплати, передбачені законодавством – заниження суми податку на доходи фізичних осіб, утриманого з працівника; недоперерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб; недостовірність даних балансу по поточних зобов'язаннях за розрахунками;
- 6) порушення Порядку обчислення середньої заробітної плати: невірний вибір розрахункового періоду; завищення (заниження) розміру середнього заробітку, внаслідок необгрунтованого включення до розрахунку виплат, які у відповідності з діючим законодавством не підлягають включенню до даного розрахунку – викривлення розміру середньої заробітної плати і, як внаслідок, розрахунків з персоналом.

Аудиторський висновок складено на 8 аркушах в 2 примірниках.

Рекомендації, надані за результатами аудиту:

1. Привести документи по обліку податків та зборів ДП «Ружин-молоко» у відповідність до вимог чинного законодавства.
2. Вжити заходів щодо посилення внутрішнього контролю на ДП «Ружин-молоко» з метою ефективного та цільового використання коштів, шляхом призначення відповідальної особи за здійснення внутрішнього фінансового контролю з підтверджуючими документами.

Головний спеціаліст по здійсненню
внутрішнього фінансового контролю

С. М. Тітова

Головний спеціаліст відділу
бухгалтерського обліку та звітності

В. О. Марченко